

30.05.2000 Salı
Sayı: 24064 (Asıl)

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ Milletlerarası Andlaşmalar

Türkiye Cumhuriyeti ile Kuveyt Devleti Arasında İmzalanan "Hususi Hukuk, Ticaret ve Ceza Hukuku Konularında Hukuki ve Adli İşbirliği Anlaşması"nın Onaylanması Hakkında Karar Karar Sayısı: 2000/572

Bakanlar Kurulundan

24 Mart 1997 tarihinde Ankara'da imzalanan ve 4/4/2000 tarihli ve 4557 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan ekli "Türkiye Cumhuriyeti ile Kuveyt Devleti Arasında Hususi Hukuk, Ticaret ve Ceza Hukuku Konularında Hukuki ve Adli İşbirliği Anlaşması"nın onaylanması; Dışişleri Bakanlığı'nın 21/4/2000 tarihli ve KOGY-II-2198 sayılı yazısı üzerine, 31/5/1963 tarihli ve 244 sayılı Kanunun 3 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 1/5/2000 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Süleyman DEMİREL
CUMHURBAŞKANI

Bülent ECEVİT
Başbakan

D. BAHÇELİ Devlet Bak.ve Başb.Yrd.	H.H.ÖZKAN Devlet Bak.ve Başb.Yrd.	R.K.YÜCELEN Enerji ve Tabii Kay. Bak.ve Başb.Yrd. V.	R.ÖNAL Devlet Bakanı
Prof.Dr.T.TOSKAY Devlet Bakanı	M.KEÇECİLER Devlet Bakanı	Prof.Dr.Ş.S.GÜREL Devlet Bakanı	S.SOMUNCUOĞLU Devlet Bakanı
Y.YALOVA Devlet Bakanı	M.YILMAZ Devlet Bakanı	Prof.Dr.R.MİRZAOĞLU Devlet Bakanı	R.K.YÜCELEN Devlet Bakanı
H.GEMİCİ Devlet Bakanı	Prof.Dr.Ş.ÜŞENMEZ Devlet Bakanı	E.S.GAYDALI Devlet Bakanı	F.ÜNLÜ Devlet Bakanı
Prof.Dr.A.ÇAY Devlet Bakanı	M.A.İRTEMÇELİK Devlet Bakanı	H.H.ÖZKAN Adalet Bakanı V.	S.ÇAKMAKOĞLU Milli Savunma Bakanı
S.TANTAN İçişleri Bakanı	Prof.Dr.Ş.S.GÜREL Dışişleri Bakanı V.	S.ORAL Maliye Bakanı	M.BOSTANCIOĞLU Milli Eğitim Bakanı
K.AYDIN Bayındırlık ve İskan Bakanı	Doç.Dr.O.DURMUŞ Sağlık Bakanı	Prof.Dr.E.ÖKSÜZ Ulaştırma Bakanı	Prof.Dr.H.Y.GÖKALP Tarım ve Köyüşleri Bakanı
Y.OKUYAN Çalışma ve Sos. Güv.Bakanı	A.K.TANRIKULU Sanayi ve Ticaret Bakanı	M.İ.TALAY Kültür Bakanı	
E.MUMCU Turizm Bakanı	Prof.Dr.N.ÇAĞAN Orman Bakanı	F.AYTEKİN Çevre Bakanı	

Türkiye Cumhuriyeti ile Kuveyt Devleti Arasında Hususi Hukuk,
Ticaret ve Ceza Hukuku Konularında Hukuki ve Adli
İşbirliği Anlaşması

Türkiye Cumhuriyeti ile Kuveyt Devleti, egemenlik ve hakların eşitliği prensiplerine saygı ile,
Hususi hukuk, ticaret ve ceza hukuku konularında karşılıklı adli işbirliğinin daha da geliştirmek arzusu ile,
Bir anlaşma akdolanmasını kararlaştırmışlar ve aşağıdaki hükümler üzerinde anlaşmışlardır:

BÖLÜM 1

HUSUSİ HUKUK VE TİCARET HUKUKU KONULARINDA ADLİ İŞBİRLİĞİ

MADDE 1

Akid Tarafların uyrukları, diğer Akid Tarafın ülkesinde kişisel ve mülkiyet haklarını ilgilendiren konularda hukuki korumadan, bu Tarafın vatandaşlarının tabi olduğu şartlarla aynı şekilde yararlanırlar.

MADDE 2

Akid Tarafların uyrukları, diğer Tarafın ülkesinde hak ve menfaatlerinin müdafaası için mahkemelere ve diğer adli makamlara serbestçe ve kolayca müracaat hakkına sahiptirler.

Diğer Akid Tarafın uyruklarının tabi olduğu şartlarla mahkeme önüne çıkabilirler, noterlere başvurabilirler, dilekçe verebilirler, dava açabilirler ve temyiz talebinde bulunabilirler.

MADDE 3

Bu Anlaşmanın amaçları bakımından, "hususî hukuk" deyimî ticarî hukuk konularını da kapsayacaktır.

Bu Anlaşmanın hükümleri, kendisinden yardım istenilen Tarafın mevzuatına aykırı düşmedikçe, kişi hallerine ilişkin konularda da uygulanır.

MADDE 4

Bu bölümün hükümleri, Akid Taraflardan birinin Ülkesinde, bu Tarafın Anayasasına ve kamu düzenine uygun olarak teşekkül etmiş bulunan veya teşekkülüne müsaade edilmiş olan bütün tüzel kişiler için de uygulanır. Bu tüzel kişilerin dava ehliyeti, bunların merkezinin ülkesinde bulunduğu Tarafın mevzuatına göre belirlenir.

MADDE 5

Hususi hukuk konularında adli yardım, adli ve gayri adli belgelerin tebliğini, istinabeleri, keşfi, bilirkişi, tanık ve tarafların dinlenilmesini kapsar.

MADDE 6

Akid Taraflardan birinin uyruğu, diğer Akid Tarafın adli makamları önüne çıktığında, sadece yabancı olması veya bu Taraf ülkesinde ikametgahı, meskeni veya iş merkezinin bulunmaması gerekçesiyle kefalet, teminat akçesi veya taahhüt senedi ile yükümlü tutulamazlar. Aynı kural, adli makamlara başvurma için gerekli her türlü ödemeler bakımından da uygulanır.

MADDE 7

1) Akid Taraflardan birinin ülkesinde düzenlenen veya mevzuatına uygun olarak yetkili makamınca tasdik edilen bir belge, diğer Tarafın ülkesinde başka bir tasdik işlemine tabi olmadan tanınacaktır. Bu husus, her iki Akid Tarafın mevzuatına uygun olarak tasdik edilen özel belgeler için de geçerlidir.

2) 1. bent hükümleri Akid Tarafların yetkili makamlarınca usulüne uygun olarak tasdik edilen belge örneklerine de uygulanır.

3) Akid Taraflardan birinin makamlarının yetkisi dahilinde düzenlenen ve resmi sayılan bir belge, diğer Akid Tarafın ülkesinde de resmi sayılır.

Bir belgenin doğruluğu hakkında ciddi kuşkular bulunması halinde, belgenin doğruluğu yetkili makamlar aracılığıyla araştırılacaktır.

MADDE 8

1) Her iki Akid Tarafın uyrukları, diğer Akid Tarafın ülkesinde, adli müzaharetten, bu Akid Devletin vatandaşlarının tabi olduğu aynı şartlarla yararlanacaklardır.

2) Adli müzaheret talepleri en süratli şekilde karşılanacaktır.

3) Adli müzaheret taleplerinin iletilmesi, kabul edilmesi ve karara bağlanması konularında yetkili makamlarca yapılan tüm işlemler ücretsizdir.

MADDE 9

1) Başvuru sahibinin mali ve ailevi durumu hakkındaki belge, ülkesinde ikametgahı veya meskeninin bulunduğu Akid Tarafın yetkili makamı tarafından düzenlenir.

2) Başvuru sahibi üçüncü bir devlette oturuyor ise bu belge, başvuru sahibinin bağlı bulunduğu diplomatik veya konsolosluk misyonu tarafından düzenlenir.

3) Masraf ve ücretlerden muafiyet talebinin gönderildiği adli makam, gerektiğinde, başvuru sahibinin uyruğu olduğu diğer Akid Tarafın yetkili makamlarından ek bilgi isteyebilir.

4) Ücretsiz adli müzaheret talebi ile birlikte hukuki savunma talebinde de bulunulabilir.

MADDE 10

1) Ücretsiz adli müzaheret talebi, başvuru sahibinin uyruğu olduğu Akid Tarafın yetkili organları aracılığıyla da yapılabilir. Bu organlar başvuruyu, başvuranın mali ve ailevi durumunu gösterir belge ve ibraz ettiği diğer belgeler ile birlikte 8. maddeye uygun olarak, diğer Akid Tarafın yetkili makamına gönderirler.

2) Adli müzaheret talepleri, başvuru sahibi üçüncü bir devlet ülkesinde oturuyorsa, diplomatik veya konsolosluk misyonu aracılığıyla gönderilebilir.

3) Kendisinden yardım istenilen Akid Tarafın yetkili makamları tarafından sağlanan ücretsiz adli yardım, adli makamlar önünde yapılacak bütün usuli işlemleri kapsar.

MADDE 11

1) Akid Taraflardan birisinin adli makamı tarafından diğer Akid Tarafın adli makamına gönderilen istinabe talebi yazılı şekilde yapılacak ve aşağıdaki hususları ihtiva edecektir:

- a. Talepte bulunan makam,
- b. Mümkünse, kendisinden yardım istenilen makam,
- c. Davanın konusu ve olayların kısa bir özeti,
- d. Tarafların veya temsilcilerinin isimleri, adresleri, uyrukları veya hükmi şahısların merkezi,
- e. Yapılacak hukuki işlem,
- f. Dinlenecek şahısların isimleri ve adresleri,
- g. Dinlenecek kişilere sorulacak sorular veya tahkiki istenilen mevzu hakkında bir açıklama,
- h. Araştırılması istenilen belgeler ve diğer eşyalar,
- i. 12. madde muvacehesinde, uygulanması istenilen özel usuller,
- j. Talebin mevzuu hakkında gerekli bilgiler ve özellikle tebligat evrakında muhatabın adresi ile tebliğ edilecek belgenin tanımı ve mahiyeti.

MADDE 12

1) İstinabeyi yerine getiren adli makam, izlenecek metodlar ve usuller ile uygulanacak zorlayıcı tedbirler bakımından kendi kanununu uygular. Bununla beraber, istinabeyi yerine getiren Devletin iç mevzuatı ile ters düşmedikçe, yardım isteyen makamın izlenmesini istediği özel metod veya usulü takip edecektir.

2) Yardım isteyen makamın talebi halinde, ilgili tarafların ve mevcutsa temsilcilerinin katılabilmelerini sağlamak amacıyla, istinabenin yerine getirileceği tarih ve yer kendisine bildirilir.

3) Kendisinden yardım istenilen makam yetkili olmadığı takdirde, talebi yetkili makama gönderecek ve keyfiyet yardım isteyen makama bildirecektir.

4) İstinabe, en seri şekilde yerine getirilir.

MADDE 13

İstinabe talebinin yerine getirilmesi aşağıdaki hallerde reddedilebilir:
a. Talep edilen Devlette, istinabenin yerine getirilmesi, adli makamların yetkisine girmiyor ise, veya
b. İstinabenin gönderildiği Devlet, bunun yerine getirilmesini egemenliğini veya güvenliğini tehlikeye düşüreceğini addediyorsa.

MADDE 14

1) Yardım istenilen makam, belgelerin kendi dilinde olması veya kendi dilinde tasdikli tercümesi ile gönderilmesi halinde, tebligatı kendi kanunlarına göre yapar. Aksi halde tebligat, muhatabın kabul etmesi halinde yapılır.
2) Yardım istenilen Akid Taraf, yardım isteyen Akid Tarafın talebi üzerine tebligatı kanunlarına aykırı olmamak kaydıyla özel bir usul ile yapabilir.

MADDE 15

1) Dinlenecek veya tebligat yapılacak şahsın adresinin doğru veya tam olmaması halinde, yardım istenilen Akid Tarafın yetkili makamı adresin belirlenmesi için gerekli tedbirleri alacaktır.
2) Yardım istenilen adli makam tebligatı yapmaya yetkili değilse, belgeleri re'sen yetkili makama gönderecek ve keyfiyeti yardım isteyen makama bildirecektir.
3) Yardım istenilen makam, 1. bent uyarınca alınan tedbirlere rağmen adresi tesbit edemez ise, yardım isteyen makamdaki ek bilgi isteyebilir. İstenilen bilgiyi alamadığı veya tebligatı yapamadığı takdirde, belgeleri yardım isteyen makama geri gönderecektir.

MADDE 16

Tebligat, yardım istenilen Akid Tarafın kanunlarında öngörülen şekilde yapılır. Yardım istenilen makam tebligatın yapıldığını belgelendirir ve bu belgede, tebligatın yeri, tarihi ve tebligatın yapıldığı şahıs ile muhatabının alakası belirtilir.

MADDE 17

Akid Taraflar, diğer Akid Taraf ülkesinde bulunan uyruklarına, bunların kabul etmeleri halinde, diplomatik veya konsolosluk temsilcileri aracılığı ile duruşma davetiyeleri, belgeler ve evrak tebliğ etme hakkına sahiptirler.

MADDE 18

Bu Anlaşma hükümlerine uygun olarak istinabe yoluyla yapılan bütün adli işlemler, yardım isteyen Akid Tarafın yetkili makamınca yapılmış gibi hukuki değere haiz olacaktır.

BÖLÜM II

CEZAI KONULARDA, SUÇLULARIN İADESİ VE
HÜKÜMLERİN NAKLİNDE KARŞILIKLI
YARDIMLAŞMA
KISIM I

CEZAI KONULARDA ADLİ YARDIMLAŞMA

MADDE 19

1) Yardım talep edildiği anda cezalandırılması yardım isteyen Akid Tarafın adli makamlarının yetkisi içinde bulunan suçlarla ilgili soruşturmalarda, Akid Taraflar, işbu kısımdaki hükümler uyarınca birbirlerine, karşılıklı olarak en geniş adli yardımda bulunmayı yüklenirler.
2) Cezai konularda karşılıklı yardımlaşma özellikle, hazırlık soruşturması ile ilgili işlemlerin infazı, sanık, tanık ve bilirkişi ifadelerinin tespiti, arama, zapt, belgelerin ve eşyanın ve tebligatların ve mahkeme kararlarının teslimi işlemlerini kapsayacaktır.

MADDE 20

Yardımlaşma aşağıdaki hallerde reddedilebilir:

1) Talebin ilişkin olduğu suç, kendisinden yardım istenilen Akid Tarafça,

siyasi suç veya buna murtabit suç veya sırf askeri suçla ilgili sayılıyorsa,

2) Kendisinden yardım istenilen Akid Taraf, talebin yerine getirilmesini memleketinin egemenlik, güvenlik veya kamu düzenine hanel getirecek nitelikte görüyorsa.

MADDE 21

1) Yardım istenilen Akid Taraf, yardım isteyen Akid Taraf adli makamlarınca gönderilen, bir ceza davasına ilişkin ve 19. maddenin 2. bendi kapsamındaki istinabe taleplerini, kendi mevzuatında öngörülen şekilde yerine getirir.

2) Tanıkların ve bilirkişilerin yeminli olarak ifade vermelerini isteyen Akid Taraf, bu hususu açıkça talep eder. Yardım istenilen Akid Taraf, mevzuatında bunu engelleyen bir hüküm yok ise talebi yerine getirecektir.

3) Yardım istenilen Akid Taraf, talep edilen kayıtların veya belgelerin asıllarına uygunluğu onaylı örneklerini gönderebilir. Ancak yardım isteyen Akid Taraf bunların asıllarının gönderilmesini açıkça talep ederse, yardım istenilen Akid Taraf bu talebi yerine getirmek için her türlü çabayı gösterecektir.

4) Yardım isteyen Akid Tarafa iletilen bilgi sadece adli makamlarının talebinde belirtilen amaçlarla kullanılacaktır.

MADDE 22

Yardım isteyen Akid Taraf açıkça istediği takdirde, yardım istenilen Akid Taraf istinabe işleminin yerine getirilme tarihini ve yerini kendisine bildirecektir. Görevliler ve ilgili kişiler, yardım istenilen Akid Tarafa rıza gösterildiği takdirde, istinabenin yerine getirilmesinde hazır bulunabilirler.

MADDE 23

1) Yardım istenilen Akid Taraf, gönderilmesi istenen eşya, kayıtlar veya belgelerin verilmesini, görülmekte olan bir ceza davası için zorunlu olması halinde geciktirebilir.

2) Yardım istenilen Akid Taraf vazgeçmediği takdirde, istinabe işlemi için gönderilmiş olan eşya ile kayıtlar veya belgelerin asılları, yardım isteyen Akid Tarafa, mümkün olan en kısa zamanda, yardım istenilen Akid Tarafa iade edilir.

MADDE 24

1) Yardım istenilen Akid Taraf, tebliğ edilmek üzere yardım isteyen Akid Tarafa kendisine gönderilmiş olan adli müzekkereleri ve kararları tebliğ edecektir. Tebligat, yardım istenilen Akid Tarafın mevzuatında öngörülen şekilde yapılacaktır.

2) Duruşmaya davetle ilgili tebligat talepleri, ilgili kişilerin adli merciler önüne çıkması için belirlenen tarihten en az iki ay evvel yardım istenilen Akid Tarafa iletilecektir.

3. Her Akid Taraf, cebre başvurulmaksızın, diğer Akid Taraf ülkesinde bulunan uyruklarına kendi diplomatik veya konsolosluk görevlileri aracılığıyla belgeleri tebliğ etme hakkını saklı tutar.

MADDE 25

1) Yardım isteyen Akid Taraf bir tanık veya bilirkişinin kendi adli makamları önüne bizzat çıkmasını özellikle gerekli görüyorsa, bu hususu davetin tebliği ile ilgili talebinde belirtir ve yardım istenilen Akid Taraf bu tanık veya bilirkişiyi sözkonusu adli makamlar önüne çıkmaya davet eder.

2) Yardım istenilen Akid Taraf bu tanığın ve bilirkişinin cevabını, yardım isteyen Akid Tarafa bildirecektir. Bu maddenin 1 nci bendinde öngörülen halde, talep veya davetler tediye olunacak tahmini tahsisatı ve ödenecek yol ve iase masraflarını gösterecektir.

MADDE 26

Yardım isteyen Akid Tarafça bir tanığa veya bilirkişiye tediye olunacak iâşe bedeli dahil tahsisat ve ödenecek yol masrafları, bu kişinin ikamet yerinden itibaren hesaplanacak ve en azından dinleneceği ülkede yürürlükte olan tarifeler ve yönetmeliklerde öngörülen miktarlara eşit olacaktır.

MADDE 27

1) Hangi uyrukta olursa olsun, bir davet dolayısıyla yardım isteyen Akid Tarafın adli makamları önüne çıkan bir tanık veya bilirkişi, yardım isteyen Akid Taraf ülkesinde, yardım istenilen Akid Tarafın ülkesinden ayrıldığı tarihten önceki fiilleri veya mahkumiyetleri için kovuşturulamaz veya tutuklanamaz veya şahsi hürriyetinden yoksun bırakılamaz.

2) Aleyhine yapılan kovuşturma konusunu teşkil eden fiiller sebebiyle, yardım isteyen Akid Tarafın adli makamları önüne celbedilen bir kişi, hangi uyrukta olursa olsun, yardım istenilen Akid Tarafın ülkesinden ayrıldığı tarihten önce var olup, celpnamede belirtilmeyen fiiller veya mahkumiyetler yüzünden yardım isteyen Akid Taraf ülkesinde kovuşturulamaz veya tutuklanamaz veya şahsi hürriyetinden herhangi bir şekilde yoksun bırakılamaz.

3) Bu maddede öngörülen dokunulmazlık, yardım isteyen Akid Tarafın adli makamlarınca, bu Taraf ülkesinde bulunmasının gerekli görülmediği tarihten itibaren 15 gün içinde, tanık veya bilirkişi veya kovuşturulan kişinin bu ülkeyi terketmek imkanına sahip olduğu halde terketmemesi veya terkedipte bu ülkeye geri dönmesi halinde son bulur.

MADDE 28

1) Bir ceza kovuşturması için gerek duyulan ve yardım isteyen Akid Taraf adli makamlarınca talep edilen adli sicil özetleri ve buna ilişkin bilgi, yardım istenilen Akid Tarafça, kendi adli makamlarına benzeri hallerde sağlanabileceği ölçüde, yardım isteyen Akid Tarafa gönderilir.

2) Bu maddenin 1. bendinde öngörülenlerin dışındaki hallerde, talepler, yardım istenilen Akid Tarafın yönetmelikleri veya uygulaması muvacehesinde yerine getirilir.

3) Her Akid Taraf, diğer Akid Tarafın uyrukları hakkında verilip adli siciline işlenen bütün mahkumiyet kararlarını bu Tarafa bildirecektir.

Adalet Bakanlıkları, bir diğerine, bu nevi bilgiyi, imkanlar ölçüsünde, en azından yılda bir defa ileticektir.

MADDE 29

- 1) Karşılıklı yardım talepleri aşağıdaki hususları ihtiva etmelidir:
- Talepte bulunan makam,
 - Talebin konusu ve sebebi,

- Mümkün olduğunda, ilgili kişinin kimliği ve uyruğu,
- Adli evrakın tebliğine ilişkin taleplerde, muhatabın ismi ve adresi veya bu kişinin kimliğini ve adresini tespiti yararlı tüm diğer bilgiler ile tebliğ konusu belgenin niteliğine ilişkin malumat.

2) İstinabe evrakı, buna ilaveten, itham olunan suç ve olaylar hakkında kısa bir açıklama ihtiva edecektir.

MADDE 30

1) Akid Taraflar, yardım isteyen Akid Tarafın ülkesinde suç işleyen uyrukları aleyhine, bu tarafın talebi üzerine, kendi mevzuatı muvacehesinde, cezai kovuşturma yapmakla yükümlüdürler.

2) Kovuşturma yapılması talebine, olayların maddi unsurlarına ilişkin olarak mevcut bulunan ispat vasıtası deliller eklenecektir.

3) Yardım istenilen Akid Taraf, cezai kovuşturmanın sonucunu yardım isteyen Akid Tarafa bildirir ve ittihaz olunmuşsa, kesinleşmiş karar örneğini gönderecektir.

KISIM II

SUÇLULARIN İADESİ

MADDE 31

Akid Taraflar, aşağıdaki maddelerde öngörülen hükümler ve şartlarla, diğer Akid Taraf adli makamlarınca kovuşturulan veya mahkum edilen tüm kişileri birbirlerine teslim etmeyi taahhüd ederler.

MADDE 32

İadesi mümkün suçlar şunlardır:

- a. Her iki Akid Tarafın mevzuatına göre en az bir sene müddetle hapis cezasını veya daha ağır bir cezayı gerektiren suçlar,
- b. Mahkumiyetlere ilişkin olarak Yardım isteyen Akid Taraf adli makamlarınca, bu maddenin (a) bendinde belirtilen suçlar sebebiyle en az altı ay hürriyeti bağlayıcı cezaya hükmedilmiş olması halinde.
- c. İade talebi, yardım isteyen Akid Taraf ve yardım istenilen Akid Taraf kanunlarına hürriyeti kısıtlayıcı bir ceza ile tecziye olunan müteaddit suçları ihtiva etmekle birlikte bunlardan bazıları ceza müddetlerine ait şartlara uymuyorsa, yardım istenilen Akid Taraf bu sonuncu suçlar için dahi iade etmek hakkını haiz olacaktır.

Bununla beraber, yardım isteyen Akid Taraf mevzuatında öngörülen veya bu tarafta hükmedilen ceza, yardım istenilen Akid Taraftaki ceza ile aynı nevi olmalıdır.

MADDE 33

İade talebi aşağıdaki hallerde kabul edilmeyecektir:

- 1) İadesi istenilen kişi yardım istenilen Akid Tarafın uyruğu ise,
- 2) İade talebine konu olan suç, yardım istenilen Akid Tarafça siyasi bir suç veya siyasi suçla bağlantılı suç olarak addedilirse, Terörizm suçları veya Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanına, Kuveyt Emirine, Kuveyt Veliabd Prensine yönelik fiiller, siyasi suç olarak addedilmeyecektir.
- 3) İade talebine konu olan suç, münhasıran askeri bir suç niteliğindeyse,
- 4) İade talebine konu olan suç kısmen veya tamamen yardım istenilen Akid Taraf ülkesinde işlenmişse,
- 5) İade talebine konu olan suç sebebiyle, yardım istenilen Akid Tarafta bir kovuşturma yapılmaktaysa veya nihai karar verilmişse veya takipsizlik kararı veya men'i muhakeme kararı ittihaz edilmiş ise,
- 6) Talebin alındığı tarihte, iadesi istenilen kişi, yardım isteyen ve yardım istenilen Akid Tarafların mevzuatlarına göre, kovuşturulmaktan veya cezalandırılmaktan, zamanaşımı nedeniyle bağışık hale gelmişse,
- 7) Yardım isteyen veya; ülkesi dışında bir yabancı tarafından işlenen suçlarla ilgili olarak cezai kovuşturma yapma yetkisini haiz olması kaydıyla yardım istenilen Akid Tarafta genel af ilan edilmişse,

MADDE 34

Yardım istenilen Akid Tarafın, adi bir suç için yapılan iade talebinin bir kişinin ırkı, dini, milliyeti veya siyasi düşüncesi sebebiyle kovuşturulması veya cezalandırılması amacıyla yapıldığı kanaatinde olması için ciddi sebepler mevcut olduğu takdirde iade kabul edilmeyecektir.

MADDE 35

1) İade talebi yazılı olarak yapılacak ve diplomatik kanaldan iletilecektir.

2) İade talebine aşağıdaki belgeler eklenecektir:

- a. Yardım isteyen Akid Tarafın kanunlarına uygun olarak düzenlenmiş bir mahkumiyet kararının veya tevkif müzekkeresinin yahut aynı tesiri haiz diğer belgenin aslı veya onaylanmış sureti;

- b. Suçların, işleniş şeklini, yerini ve tarihini, bunların hukuki tavsiflerini gösteren ve ilgili kanun hükümlerine atıf yapan bir belge ile kanun hükümlerinin metinleri,
- c. İadesi istenilen kişinin olabildiğince sarıh eşgali ile bunun kimliğini ve uyruğunu tespitte yarayacak diğer bütün malumat, mümkünse bu kişinin parmak izi fişleri ve fotoğrafı.

MADDE 36

1) Müstacel hallerde, yardım isteyen Akid Taraf adli makamları talep olunan kişinin muvakkaten tutuklanmasını isteyebilirler.

2) Muvakkat tutuklama talebinde, 35 nci maddenin 2 paragrafının (a) bendinde sayılan belgelerden birisinin mevcudiyeti ve iade talebinin gönderilmesinin amaçlandığı zikredilecektir. Talepte, ayrıca, suçun niteliği, muhtemel veya halihazırda hükmedilmiş cezalar, suçun işleniş tarihi ve yeri ve imkanlar nispetinde talep edilen kişinin kimliğini ve bulunduğu yerini belirlemeye yarayacak bilgiler bulunacaktır.

3) Muvakkat tutuklama talebi, yardım istenilen Akid Taraf adli makamlarına, doğrudan posta veya telgraf veya yazıya dönüşebilen başka bir vasıtayla iletilecektir.

4) Talep kabul edilebilir addedilirse, yardım istenilen Akid Taraf adli makamları, kanunlarının öngördüğü şekilde gerekli işlemleri yapacaktır.

MADDE 37

1) Tutuklamadan itibaren 20 günlük süre içinde, yardım istenilen Akid Taraf iade talepnamesini ve 35 nci maddenin 2 nci bendinde sayılan belgeleri almadığı takdirde, muvakkat tutuklamaya son verilebilir.

2) Muvakkat tutuklama süresi, hiçbir surette, tutuklama tarihinden itibaren 40 günü geçemez.

3) Geçici olarak serbest bırakma her zaman mümkündür, ancak yardım istenilen Akid Taraf, istenilen kişinin kaçmasına mani olmak için gerekli addettiği bütün tedbirleri alacaktır.

4) Serbest bırakma, iade talebinin sonradan vürudu halinde yeni bir tutuklamaya veya iadeye mani teşkil etmez.

MADDE 38

Yardım istenilen Akid Taraf, talebi reddetmeden evvel, işbu kısımda öngörülen şartların mevcudiyetinden emin olması için, ikmalinin mümkün olacağını addettiği mütemmin bilgiyi diplomatik kanaldan isteyebilir. Yardım istenilen Akid Taraf, bu mütemmin bilginin tesellümü için bir tarih belirleyebilir.

Mütemmin bilgi belirlenen tarihe kadar sağlanamazsa, yardım istenilen Akid Taraf iade işlemlerine son verebilir.

MADDE 39

Birden fazla Devlet tarafından aynı veya değişik fiilden aynı zamanda iade talep edildiği takdirde, iade istenilen Akid Taraf, bütün şartları ve özellikle bilahare yardım isteyen Devletler arasında iade imkanını, iade taleplerinin tarihlerinin sırasını, istenilen kişinin uyruğunu, suçların vahamet derecesini ve işlendikleri yerleri dikkate alarak karar verecektir.

MADDE 40

1) Yardım istenilen Akid Taraf, kendi hakları ve üçüncü kişilerin hakları mahfuz kalmak kaydıyla, yardım isteyen Devletin talebi üzerine, kendi mevzuatına uygun olarak;

- a. Delil teşkil edebilecek,
- b. Suç neticesinde elde edilmiş olup, istenilen kişinin zilyedliğinde bulunan veya sonradan ortaya çıkarılan,
- c. Suç neticesinde elde edilen eşyadan hasıl olan, eşyalara el koyarak bunları teslim edecektir.

- 2) Bu eşyalar, iadesi istenilen kişinin ölümü veya kaçması halinde dahi teslim edilecektir.
- 3) Söz konusu eşyalar üzerinde, yardım istenilen Akid Tarafın veya üçüncü kişilerin kazanılmış hakları mevcut olduğu takdirde, bunlar mahfuz kalacak ve eşyalar soruşturma sonunda en kısa süre içinde, masraf istenmeksizin yardım istenilen Akid Tarafa geri gönderilecektir.

MADDE 41

1) Talebin kabul edilmesi halinde, yardım istenilen Akid Taraf, teslim yerini ve tarihini tespit edecek ve teslimine yeterli olacak bir süre önce keyfiyeti yardım isteyen Akid Tarafa bildirecektir.

2) İşbu maddenin 3 ncü bendinde belirtilen hal mahfuz kalmak kaydıyla, istenilen kişi, tespit edilen tarihte teslim alınmadığı takdirde, bu tarihi takibeden 15 gün sonunda serbest bırakılabilir ve her halde 30 gün nihayetinde serbest bırakılacaktır. Yardım istenilen Akid Taraf aynı suç sebebiyle iadeyi reddedebilir.

3) Teslim edilmeyi veya alınmayı engelleyen istisnai hallerin mevcudiyeti halinde, ilgili Taraf belirlenen sürenin hitamından evvel diğer Akid Tarafa haber verecektir. Her iki Akid Taraf yeni bir teslim tarihi ve muhtemel başka bir teslim yeri üzerinde mutabık kalacaklardır. Bu durumda bundan önceki bent hükümleri uygulanacaktır.

MADDE 42

1) İstenilen kişi, yardım istenilen Akid Taraf ülkesinde, iade talebine konu edilenin dışında bir uç sebebiyle kovuşturulmaktaysa veya mahkum edilmişse, bu Taraf talep konusunda kararını verecek ve bunu yardım isteyen Akid Tarafa 70 nci maddede öngörüldüğü şekilde bildirecektir.

Talep kabul edilirse, istenilen kişinin iadesi, istenilen taraftaki yargılanmasının veya cezasının infazının tamamlanmasına kadar ertelenecektir. Böyle bir durumda, bir evvelki madde tatbik edilecektir.

2) İşbu maddenin hükümleri, istenilen kişinin, tutuklu olarak bulundurulması ve kendisinden yardım istenilen Devlet adli makamlarının işi bittiğinde geri gönderilmesi şartıyla, yardım isteyen Devlet adli makamları huzuruna çıkmak üzere geçici olarak gönderilmesine engel teşkil etmeyecektir.

MADDE 43

İade edilen kişi, iadeden evvel işlediği ve iadeye konu teşkil eden suçtan başka bir suç sebebiyle kovuşturulamayacağı, mahkum edilemeyeceği veya tutuklanamayacağı gibi bir ceza veya tutuklama emri dolayısıyla herhangi bir suretle şahsi hürriyetinden yoksun bırakılamaz, yardım isteyen Akid Tarafın mevzuatına halel vermemek kaydıyla, aşağıdaki haller müstesnadır:

a. İade eden Devletin buna muvafakat etmesi. Muvafakat alınması için bir talepte bulunulacak ve buna 35 nci maddede sayılan belgeler ile iade edilen kişinin iadenin genişletilmesi hususunda yaptığı beyanı ile kendisinden yardım istenilen Devlet makamlarına savunmasını takdim etme imkanının sağlandığına dair ifadesini içeren tutanak eklenecektir.

b. Bu kişinin, nihai olarak serbestisine kavuşmasını takip eden 45 gün zarfında teslim edildiği Taraf ülkesini, elinde imkan olmasına rağmen terk etmemesi veya terkettikten sonra buraya geri dönmesi halinde.

MADDE 44

Kovuşturma esnasında itham olunan suçun niteliği değiştiği takdirde, iade edilen kişi hakkında, ancak yeniden tavsif edilen suçun unsurları iadeye cevaz veriyorsa, takibat yapılabilir veya mahkumiyet kararı verilebilir.

MADDE 45

Yardım isteyen Akid Taraf, yardım istenilen Akid Tarafın talebi halinde, iade talebinin konusunu teşkil eden cezai kovuşturmanın veya cezanın infazının sonucundan bu Tarafa bilgi verecektir.

MADDE 46

43 ncü maddenin (b) bendinde öngörülen hal müstesna olmak üzere, yardım isteyen Akid Taraf, yardım istenilen Akid Tarafın muvafakat etmesi halinde,

iade edilen kişiyi üçüncü bir Devlete teslim edebilir. Bu amaçla, yardım isteyen Akid Taraf, üçüncü Devlet tarafından kendisine tevdi olunan belgelerin örneklerini, yardım istenilen Akid Tarafa iletacaktır.

MADDE 47

1) İadeye konu olan bir kişinin üçüncü bir Devlet'ten, Akid Taraflardan birisinin ülkesi üzerinden diğer Akid Taraf ülkesine transit geçişine, diplomatik kanaldan gönderilecek bir talepname üzerine izin verilecektir. Bu talepnameye, suçun iade edilebilir suçlardan olduğunu belirten gerekli belgeler eklenecektir. Bununla birlikte, vatandaşın transit geçişi reddedilebilir.

2) Hava yolunun kullanılması halinde, aşağıdaki hükümler uygulanacaktır:

a. Uçağın iniş yapması gerekmiyorsa, yardım isteyen Akid Taraf, Ülkesi üzerinden uçuş yapılacak Akid Tarafı haberdar edecek ve 35 nci maddenin 2/a bendinde sayılan belgelerin mevcudiyetini teyit edecektir.

Programlanmamış iniş halinde, işbu bildirim 36 ncı maddede öngörülen muvakkat tutuklama talebi hükmünde olacak ve usulüne uygun transit talebinde bulunulacaktır.

b. Uçağın iniş yapması gerektiği takdirde, yardım isteyen Akid Taraf bu maddenin 1 nci bendinde öngörülen usule uygun olarak, yardım istenilen Akid Taraftan talepte bulunacaktır.

MADDE 48

1) Yardım istenilen Akid Taraf ülkesinde iade sebebiyle yapılan masraflar, bu Tarafça karşılanacaktır.

2) Transit olarak ülkesinden geçiş talebinde bulunulan Tarafta meydana gelen masraflar, yardım isteyen Akid Tarafça karşılanacaktır.

MADDE 49

İşbu kısımda aksine hüküm bulunmadığı takdirde, iade ve muvakkat tutuklamada münhasıran yardım istenilen Devletin mevzuatında öngörülen usul uygulanacaktır.

KISIM III

HÜKÜMLÜLERİN NAKLİ

MADDE 50

Bu kısmın amaçları bakımından:

a. "Hüküm Devleti" kişinin mahkumiyetine hükmedilen ve buradan nakledildiği Devleti ifade eder,

b. "İnfaz Devleti" cezasının infazı için hükümlü kişinin nakledildiği Devleti ifade eder,

c. "Hükümlü Kişi", Akid Taraflardan birinin ülkesinde, bu Tarafın adli makamınca suçlu görülerek hürriyeti bağlayıcı bir müeyyideyle cezalandırılan ve işbu hapis cezası infaz edilmekte olan kişiyi ifade eder.

MADDE 51

Akid Taraflar, birbirlerine, diğer Akid Tarafın uyruğu bulunan hükümlü kişileri, aşağıdaki şartlarla nakledebilirler:

a. Talebe konu olan fiil her iki Tarafın kanunlarına göre cezalandırılabilir bir suç teşkil ediyorsa,

b. Mahkumiyet kesinleşmiş ve infaz edilebilir durumdaysa,

c. Hükümlü kişi İnfaz Devletinin uyruğu ise,

d. Nakle, hükümlü kişi tarafından yazılı şekilde rıza gösterilmişse (veya bu kişi rızasını açıklamaya ehil değilse, bunun kanuni temsilcisi veya yakınları tarafından),

e. Talep tarihinde, hükümlü kişinin bakiye infazı gereken asgari 1 yıl cezası bulunuyorsa. İstisnai hallerde Akid Taraflar, evvelki cümlede öngörülen süreden daha az cezası bulunan bir kişinin naklini kararlaştırabilirler.

MADDE 52

Yardım istenilen Akid Taraf, sebep göstermeksizin talebi reddetme hakkını haiz olacaktır.

MADDE 53

Nakil talebi:

- a. Hüküm Devleti,
- b. İnfaz Devleti,
- c. Devletlerden birine usulüne uygun olarak nakli için müracaat edecek olan hükümlü kişi, tarafından yapılabilir.

MADDE 54

Hüküm Devleti, diğer Devlete, bu Devletin uyuşu hakkında ittihaz olunan ve işbu Kısım uyarınca nakle konu teşkil edebilecek her mahkumiyet kararını bildirecektir.

Hüküm Devletin yetkili makamları, kesinleşen bir mahkumiyet kararına konu teşkil eden diğer Devletin uyuşundaki her kişiyi, bu Kısımda bahşedilen, memleketine nakil imkanlarından haberdar etmek için bilgi verecektir.

Nakil talebi üzerine, hükümlü kişi, her iki Devlet tarafından alınan kararlardan yazılı olarak haberdar edilecektir.

MADDE 55

1) Hükümlü kişi, nakline, serbestçe ve naklin doğurabileceği hukuki sonuçlara tamamen müdrük olarak rıza göstermelidir. Hükümlü kişinin yaşı, sağlık veya akli durumu sebebiyle Akid Taraflardan birisi tarafından gerekli görüldüğü takdirde, kanuni temsilcisinin muvafakatı aranılacaktır. Bu konuda izlenecek usul Hüküm Devletin mevzuatına tabi olacaktır.

2) Hüküm Devleti, İnfaz Devletin talebi üzerine, bu Devlete, nakil konusundaki rızanın yukarıdaki bentte belirtilen şartlara uygun olarak verildiğinin bir konsolosluk görevlisi tarafından tespiti imkanını sağlayacaktır.

MADDE 56

1) İnfaz Devleti, Hüküm Devletinde hükmedilen cezanın kalanını infaz etmeye devam edecektir.

2) Hüküm Devletinde verilmiş olan ceza, niteliği ve süresi bakımından İnfaz Devletindekinden daha ağırsa, bu Devlet kendi mevzuatında aynı suça en ziyade tekabül eden müeyyideyi ikame edecek veya hükmedilmiş olan cezayı kendi mevzuatında öngörölmüş bulunan azami hadde indirecektir.

3) İkame olunan müeyyide, niteliği veya süresi bakımından, Hüküm Devletinde verilmiş olan müeyyideden daha ağır olamayacağı gibi İnfaz Devleti mevzuatında öngörülen azami haddi de geçemeyecektir.

MADDE 57

İnfaz Devleti, Hüküm Devletin talebi üzerine, bu Devlete infazın tamamlanması konusunda bilgi verecektir.

MADDE 58

İnfaz şartları, bu konuda gerekli olan tüm kararları almakla münhasıran yetkili bulunan İnfaz Devletin mevzuatına tabi olacaktır.

MADDE 59

Karardaki olayların esasına taalluk eden başvurular hakkında karar verme yetkisine sadece Hüküm Devleti haiz olacaktır.

MADDE 60

1) Nakledilen hükümlü kişi, Akit Taraflardan birinde çıkarılan genel aftan yararlanacaktır. Özel ayla ilgili olarak, her vak'a Akid Tarafların iç mevzuatları çerçevesinde ayrı ayrı mütalaa edilecektir.

2) Hüküm Devleti, cezanın infazına tamamen veya kısmen son verecek her karar veya tedbirden İnfaz Devletini gecikmeksizin haberdar edecektir.

3) İnfaz Devletinin yetkili makamları, Hüküm Devletinden cezanın infazını sona erdirecek herhangi bir bilgi alır almaz cezanın infazına son verecektir.

MADDE 61

İşbu Kısım hükümlerine göre nakledilen hükümlü kişi, İnfaz Devletinde, nakle konu olan suç sebebiyle yeniden kovuşturulmayacak, tutuklanmayacak ve şahsi hürriyetinden yoksun bırakılmayacaktır.

MADDE 62

Bu Kısım, yürürlüğe girişinden evvel veya sonra ittihaz olunan mahkumiyet kararlarına uygulanacaktır.

MADDE 63

Bütün talepler yazılı olarak yapılacaktır. Talepte, hükümlü kişinin kimliği, İnfaz Devletindeki adresi ve cezanın çekildiği kurum belirtilecektir. Buna, hükümlü kişinin veya kanuni temsilcisinin nakle rıza gösterdiğine dair yazılı beyanı da eklenecektir.

MADDE 64

Hüküm Devleti, kararın, infaz edilebilirliğini gösteren aslını veya onaylı örneğini İnfaz Devletine gönderecek ve mümkün olduğu nispette suçun işleniş şeklini, zamanını ve yerini ve ayrıca hukuki tavsifini belirtecek ve ayrıca bakiye ceza miktarı, tutuklulukta geçen süre, cezadan yapılan indirim, hükümlünün kişiliği ve Hüküm Devletinde mahkumiyetin ittihazdan evvelki ve sonraki devrelerdeki davranışları hususunda bilgi verecektir.

İnfaz Devleti, nakil talebinin kabulünden evvel aynı suç için mevzuatında öngörülen azami cezayı Hüküm Devletine bildirecektir.

Taraflardan biri, kendisine iletilen bilgiyi yeterli görmüyorsa, mütemmim bilgi isteyebilir.

MADDE 65

Aksi her iki Tarafça kararlaştırılmadığı takdirde, bu kısım uygulanırken doğan masraflar, münhasıran Hüküm Devletinin ülkesinde yapılan masraflar dışında, İnfaz Devleti tarafından karşılanacaktır.

Masrafları karşılayan Devlet, muhafızları da temin edecektir. İnfaz Devleti, hiçbir şekilde, cezanın infazı ve hükümlü kişinin gözetim altında bulundurulması için sarfolunan masrafların kendisine ödenmesini talep etmeyecektir.

BÖLÜM III

GENEL PRENSİPLER

MADDE 66

İşbu Anlaşmanın uygulanması bakımından, talepler ve buna ilişkin belgeler yardım isteyen yetkili makamın imza ve mühürünü ihtiva edecek olup, tasdik veya benzeri bir usule tabi değildir.

MADDE 67

1 nci Bölümün, II nci Bölümün I nci Kısımının uygulanması bakımından, Akid Tarafların hiçbirisi, aşağıdaki istisnalar hariç kendisinden yardım istenilen Akid Tarafın ülkesinde doğan masrafların ödenmesini talep etmeyecektir:

- Hükümet tarafından istihdam edilmeyen bilirkişilerin celbi ve bu bilirkişiler tarafından düzenlenen raporlar için yapılan masraflar,
- Hususi hukuk ve ticaret hukukuna ilişkin tanıkların ücretleri,
- Tutuklu bulunan kişinin nakli için yapılan masraflar.

MADDE 68

Aksi bu Anlaşmada belirtilmiş olmadıkça, muhaberat Adalet Bakanlıkları vasıtasıyla yapılacaktır.

Gerektiğinde, konsolosluk kanalıyla veya diplomatik yolla ve bu Anlaşmanın II. bölümünün uygulanması bakımından İnterpol aracılığıyla muhaberat yapılabilir.

MADDE 69

İşbu Anlaşmanın uygulanması bakımından, talepler ve buna ilişkin belgeler yardım isteyen Akid Tarafın dilinde düzenlenecek ve bunlara yardım istenilen Akid Taraf diline yapılmış tercüme ekleneyecektir. Bununla birlikte, yardım

istenilen Akid Tarafın diline tercümede zorlukla karşılaşılması halinde, İngilizce tercüme kabul edilecektir.

Bütün belgeler iki nüsha düzenlenecektir.

MADDE 70

Yardım istenilen Akid Taraf, bu Anlaşma kapsamında bulunan herhangi bir talebi tamamen veya kısmen yerine getiremez veya yerine getirilmesini reddederse, bunu nedenleriyle birlikte derhal yardım isteyen Akid Tarafa bildirecek ve talebe ilişkin belgeleri iade edecektir.

MADDE 71

Akid Taraflar, talep üzerine, mevzuatları, adli sistemleri ve mahkemelerinin uygulamaları konusunda bilgi teatisinde bulunacaklardır.

BÖLÜM IV

NIHAİ HÜKÜMLER

MADDE 72

Bu Anlaşmanın uygulanması ile ilgili olarak ortaya çıkabilecek bütün zorluklar diplomatik kanaldan çözümlenecektir.

MADDE 73

İşbu Anlaşma, her iki Akid Tarafın yürürlükte bulunan Anayasal usulleri çerçevesinde onaya tabidir. Bu Anlaşma, her iki Tarafın Anlaşmanın yürürlüğe konulması için gereken tüm hukuki işlemleri tamamladığına dair birbirlerine yapacakları bildirimlerden sonuncusunu takip eden 30 gün hitamında yürürlüğe girecektir.

MADDE 74

Bu Anlaşma süresiz olarak yürürlükte kalacaktır. Bununla birlikte, her Akid Taraf diğer Akid Tarafa bildirimde bulunarak her zaman Anlaşmayı feshedebilir.

Anlaşma bu bildirimden diğer Akid Tarafça alındığı tarihten altı ay sonra yürürlükten kalkacaktır.

Yukarıdaki hükümleri tasdiklen Akid Tarafların yetkili temsilcileri bu Anlaşmayı imzalayıp mühürlemişlerdir.

Ankara'dan 24 Mart 1997 tarihinde, Türkçe, Arapça ve İngilizce dillerinde ve her üç metin de aynı derecede geçerli olmak üzere iki nüsha tanzim edilmiştir. Yorumda farklılık halinde, İngilizce metin geçerli olacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
Hükümeti Adına
Adalet Bakanı
Şevket Kazan

KUVEYT DEVLETİ
Hükümeti Adına
Adalet Bakanı
Evkal ve İslam İşleri
Bakanı
Mohammed Dhaifallah Sharar

*** إتفاقية تعاون قانوني وقضائي في المواد المدنية ***

و التجارية والجزائية بين

*** جمهورية تركيا ودولة الكويت ***

دولة الكويت و جمهورية تركيا ، بروح من إحترام مبادئ السيادة والمساواة في الحقوق ، ورغبة في تعزيز التعاون الثنائي في المجال القضائي في المواد المدنية والتجارية والجزائية .

قررتا عقد الإتفاقية الآتية :-

الباب الأول

المساعدة القضائية في المواد

المدنية والتجارية

مادة (1)

يتمتع مواطنو كل من الطرفين المتعاقدين على إقليم الطرف الآخر بالحق في الحصول على ذات الحماية القضائية المقررة لمواطني الطرف الآخر بالنسبة لحقوقهم الشخصية والحقوق المتعلقة بالملكية .

مادة (2)

يكون لمواطني كل من الطرفين المتعاقدين على إقليم الطرف الآخر حرية التقاضي بدون معوقات أمام المحاكم وغيرها من السلطات القضائية للمطالبة بحقوقهم ومصالحهم والدفاع عنها بما في ذلك حق المثل أمام المحاكم ومكاتب التوثيق العامة ، ورفع الدعاوى والإستئنافات بنفس الشروط المقررة لمواطني الطرف المتعاقد الآخر .

مادة (3)

يشمل تعبير (القضايا المدنية) في مفهوم هذه الإتفاقية القضايا التجارية ، وتسرى أحكام هذه الإتفاقية في مسائل الأحوال الشخصية بما لا يتعارض مع تشريع الدولة المطلوب منها .

مادة (4)

تطبق أحكام هذا الباب على الأشخاص الاعتبارية التي يقع مقرها أو مركز إدارتها الرئيسي في إقليم أى من الدولتين المتعاقبتين ، والمنشأة طبقاً لقوانين هذه الدولة . وتحدد أهلية التقاضى لهذه الأشخاص الاعتبارية طبقاً لتشريع الدولة التي يوجد على إقليمها مقرها أو مركز إدارتها الرئيسي .

مادة (5)

- التعاون القضائي في المواد المدنية يشتمل على :-
- إعلان المستندات القضائية وغير القضائية ، والإنابة القضائية .
- إجراء المعاينة على الممتلكات .
- سؤال الخصوم وسماع الشهود والخبراء .

مادة (6)

لا يجوز أن تفرض كفالة قضائية أو تأمين على مواطني إحدى الدولتين المتعاقبتين عند مباشرة حق التقاضى في الدولة الأخرى سواء لمجرد كونهم أجانب أو لعدم وجود موطن أو محل إقامة لهم أو مركز في إقليم تلك الدولة وتطبيق ذات القاعدة على الرسوم القضائية.

مادة (7)

- 1- المستند الصادر في إقليم إحدى الدولتين المتعاقبتين أو المصدق عليه رسمياً من السلطة المختصة بها وفقاً لقوانينها ، يجب الإعراف به في إقليم الدولة المتعاقدة الأخرى ، بدون أى تصديق آخر وينطبق ذات الحكم بالنسبة للتوقيعات الثابتة على المحرر العرفي إذا كان مصدقاً عليها طبقاً لقوانين الدولة المعنية .
- 2- ويسرى حكم البند (1) على صور المستندات إذا كان مصدقاً عليها من السلطة المختصة في الدولة التي صدرت منها .
- 3- المستند الصادر من السلطات المختصة في إحدى الدولتين المتعاقبتين بوصفه ورقة رسمية يجب إقراره كذلك على إقليم الدولة الأخرى وفي حالة الشك الجدى حول صحة المستندات يتم التحقق من ذلك بواسطة السلطات المختصة .

مادة (8)

- 1- لرعايا كل من الدولتين على إقليم الدولة الأخرى الحق في التمتع بالمساعدة القضائية بذات الشروط الخاصة برعايا هذه الدولة .

- 2- تنتظر على وجه السرعة طلبات المساعدة القضائية .
- 3- تكون إحالة السلطات المختصة لطلبات المساعدة القضائية أو تلقيها أو البت فيها مجاناً .

مادة (9)

- 1- تصدر الشهادة المتعلقة بالحالة المادية والعائلية للمطالب من السلطة المختصة في الدولة المتعاقدة التي يوجد على إقليمها موطنه أو محل إقامته .
- 2- إذا كان موطن الطالب أو محل إقامته يوجد في دولة ثالثة فتصدر الشهادة من الممثل الدبلوماسي أو القنصلي لدولة الطالب في تلك الدولة .
- 3- إذا رأت السلطات القضائية في الدولة المقدم إليها طلب الإعفاء من الرسوم والمصروفات القضائية أنها بحاجة إلى إيضاحات أو بيانات تكميلية فلها أن تطلبها من السلطات المختصة لدى الدولة المتعاقدة الأخرى التي ينتمي إليها الطالب .
- 4- يجوز أن يتضمن طلب المساعدة القضائية المقدم من الطالب طلباً بنذب محام للدفاع عنه .

مادة (10)

- 1- يجوز تقديم طلب المساعدة القضائية المتعلقة بالإعفاء من الرسوم القضائية عن طريق الهيئات المختصة في الدولة التي ينتمي إليها الطالب إلى السلطات المختصة في الدولة المتعاقدة الأخرى على نحو ما تقضى به المادة (8) ويرفق بالطلب الشهادة الدالة على الحالة المادية والعائلية للطالب وما قد يقدمه من مستندات أخرى .
- 2- يقدم طلب المساعدة القضائية إما بالطرق الدبلوماسية أو القنصلية إذا كان الطالب يقيم في إقليم دولة ثالثة .
- 3- المساعدة القضائية المتعلقة بالإعفاء من الرسوم الممنوحة من السلطات المختصة في الدولة المتعاقدة المطلوب منها تشمل جميع إجراءات التقاضي التي تتم في الدعوى أمام سلطاتها القضائية .

مادة (11)

طلب الإنابة القضائية الذي تقدمه السلطات القضائية في إحدى الدولتين المتعاقبتين إلى السلطات القضائية في الدولة الأخرى يجب أن يتم كتابة وأن يشتمل على البيانات التالية :

- أ- إسم السلطة الطالبة .
- ب- إسم الجهة المطلوب منها إن أمكن .

- ج- طبيعة الإجراء وبيان موجز للوقائع .
 د- أسماء وعناوين وجنسية الخصوم أو ممثليهم أو مقر الشخص الاعتباري .
 هـ- الإجراء القضائي المطلوب إتجازه .
 و- أسماء وعناوين الأشخاص المطلوب سماع أقوالهم .
 ز- الأسئلة المطلوب طرحها عليهم أو الوقائع المراد أخذ أقوالهم في شأنها .
 ح- المستندات أو الأشياء الأخرى المطلوب فحصها .
 ط- الأشكال الخاصة المطلوب تطبيقها وفقاً لنص المادة (12) .
 ي- البيانات الضرورية الخاصة بموضوع الطلب ، وعلى وجه الخصوص في حالة إعلان المستندات يبين عنوان المعلن إليه ومضمون هذه المستندات وطبيعتها .

مادة (12)

- 1- يكون تنفيذ الإنابة القضائية بمعرفة السلطة القضائية طبقاً لتشريعها الوطني فيما يتصل بالأشكال الواجبة الإتيان ووسائل الإكراه الجائز إستعمالها . ومع ذلك يجوز بناءً على طلب صريح من السلطة القضائية الطالبة أن تجرى السلطة المطلوب منها الإنابة القضائية وفقاً لشكل خاص متى كان لا يتعارض وتشريعها .
 2- تحاط السلطة الطالبة بناءً على طلبها علماً بزمان ومكان تنفيذ الإنابة القضائية حتى تتمكن الأطراف المعنية أو ممثلوها عند الإقتضاء من الحضور .
 3- إذا كانت الجهة الموجه إليها الطلب غير مختصة بتنفيذه تقوم من تلقاء نفسها بإرساله إلى الجهة المختصة وعليها أن تخطر الجهة الطالبة فوراً بذلك .
 4- يتعين تنفيذ الإنابة القضائية على وجه السرعة .

مادة (13)

- لايجوز للسلطة المطلوب منها رفض تنفيذ الإنابة القضائية إلا في إحدى الحالات الآتية :
 أ- إذا كان التنفيذ لايدخل في إختصاص السلطات القضائية في الدولة المطلوب منها التنفيذ .
 ب- إذا كان من شأن تنفيذها المساس بسيادة الدولة المطلوب منها أو أمنها .

مادة (14)

- 1- تقوم السلطات المطلوب منها بإعلان المستندات المقدمة طبقاً لقانونها الوطني ، متى كانت هذه المستندات محرره بلغتها أو مصحوبة بترجمة معتمدة لها وإلا كان لها أن تعلنها إلى من وجهت إليه فقط إذا ما قبل هذا الأخير إستلامها .
 2- يجوز أن يتم إعلان المستندات في شكل خاص إذا رغب في ذلك الدولة الطالبة ، بشرط ألا يتعارض هذا الشكل مع قوانين الدولة المطلوب منها .

مادة (15)

- 1- إذا كان عنوان الشخص المطلوب سماعه ، أو الشخص المراد إعلانه بمستند لم يحدد على وجه الدقة أو لم يكن صحيحاً ، فإن على السلطة المختصة في الدولة المطلوب منها أن تتخذ الإجراءات الضرورية للتحقق من صحة العنوان وتحديدده .
- 2- إذا كانت السلطة القضائية المطلوب منها إعلان المستندات غير مختصة بتنفيذه ، فعليها أن تحيله من تلقاء نفسها إلى السلطة المختصة وتخطر بذلك الجهة الطالبة .
- 3- إذا لم تتمكن السلطة المطلوب منها التحقق من العنوان وتحديدده على الرغم من إتخاذها للإجراءات المنصوص عليها في البند (1) فيجوز لها أن تطلب إيضاحات إضافية من الجهة الطالبة ، فإذا لم تصلها هذه الإيضاحات أو لم تستطع تنفيذ الإعلان ، فعليها إعادة المستندات إلى الجهة الطالبة .

مادة (16)

يجب أن يتم إعلان المستندات وفقاً لقوانين الدولة المطلوب منها وعلى السلطة المطلوب منها أن تؤكد للجهة الطالبة حصول الإعلان مبينة لها في إخطار التأكيد مكان وتاريخ الإعلان وإسم الشخص الذي تم إعلانه بالمستندات و علاقته بالشخص الموجه إليه الإعلان .

مادة (17)

يحق للطرفين المتعاقدين إعلان صحف الدعاوى والمستندات والأوراق بالنسبة للمواطنين التابعين لأحدهما الذين يوجدون على إقليم الدولة المتعاقدة الأخرى عن طريق الممثلين الدبلوماسيين أو القنصليين إذا وافقوا على قبولها .

مادة (18)

يكون للإجراء القضائي الذي يتم بطريق الإنابة القضائية وفقاً لأحكام هذه الاتفاقية ذات الأثر القانوني كما لو كان قد تم أمام الجهة المختصة في الدولة الطالبة .

الباب الثاني
التعاون الثنائي في الدعاوى الجزائية وتعليم المجرمين
ونقل المحكوم عليهم

الفصل الأول
التعاون الثنائي في الدعاوى الجزائية

مادة (19)

- 1- تتعهد الدولتان المتعاقدتان ، بمقتضى أحكام هذا الفصل ، بتبادل التعاون القضائي على أوسع نطاق ممكن بالنسبة لأي إجراء يتعلق بجرائم تختص بها السلطات القضائية في الدولة الطالبة وقت طلب المساعدة .
- 2- يشمل التعاون القضائي في المجال الجزائي بالأخص تنفيذ إجراءات التحقيق الابتدائي وسماع المتهم والشاهد والخبير والتفتيش وضبط الأشياء ، وتسليم المستندات والأشياء المتعلقة بالمساعدة الجزائية وإعلان القرارات والمستندات .

مادة (20)

يجوز رفض طلب التعاون القضائي :

- 1- إذا تعلق الطلب بجرائم تعتبرها الدولة المطلوب إليها ، إما جرائم سياسية وإما جرائم متصلة بجرائم سياسية أو جرائم عسكرية بحتة .
- 2- إذا قدرت الدولة المطلوب منها أن من شأن تنفيذ الطلب المساس بسيادتها أو أمنها أو نظامها العام .

مادة (21)

- 1- تتولى الدولة المطلوب منها ، طبقاً لتشريعها ، تنفيذ الإتاوبات القضائية المتعلقة بقضية جزائية والمرسلة إليها من الجهات القضائية في الدولة الطالبة ، ويكون موضوعها مباشرة إجراءات منصوص عليها في الفقرة الثانية من المادة 19 .

- 2- إذا رغبت الدولة الطالبة أن يحلف الشهود والخبراء يميناً قبل الإدلاء بأقوالهم ، فعليها أن توضح ذلك صراحة ، وتحقق الدولة المطلوب منها هذا الطلب إذا لم يتعارض مع تشريعها.
- 3- يجوز للدولة المطلوب منها أن ترسل نسخاً أو صوراً ضوئية مؤشراً بمطابقتها للملفات أو المستندات المطلوبة . ومع ذلك إذا أبدت الدولة الطالبة صراحة رغبتها في الحصول على الأصول ، تجاب إلى هذا الطلب كلما أمكن ذلك .
- 4- لا يجوز إستخدام المعلومات المرسلة إلى الدولة الطالبة إلا للأغراض المتعلقة بموضوع الطلب المقدم من السلطة القضائية .

مادة (22)

تحيط الدولة المطلوب منها الدولة الطالبة علماً بزمان ومكان تنفيذ الإلتابة القضائية إذا أبدت صراحة رغبتها في ذلك . ويسمح للموظفين وذوى المصلحة بالحضور إذا قبلت الدولة المطلوب منها ذلك .

مادة (23)

- 1- يجوز للدولة المطلوب منها أن تؤجل تسليم الأشياء أو الملفات أو المستندات المطلوب إرسالها إذا كانت لازمة لإجراءات جزائية تباشر لديها .
- 2- يجب على الدولة الطالبة أن تعيد إلى الدولة المطلوب منها في أقرب وقت ممكن الأشياء وأصول الملفات أو المستندات المرسلة إليها نفاذاً للإلتابة القضائية ، إلا إذا تنازلت عنها الدولة المطلوب منها صراحة .

مادة (24)

- 1- تقوم الدولة المطلوب منها بإعلان أوراق الدعوى والأحكام القضائية التي ترسلها الدولة الطالبة لهذا الغرض . ويتم الإعلان طبقاً لتشريع الدولة المطلوب منها .
- 2- يتعين إرسال أوراق التكليف بحضور الأشخاص إلى الدولة المطلوب منها قبل الموعد المحدد لتمثلهم أمام الجهات القضائية بشهرين على الأقل .
- 3- تحتفظ الدولتان المتعاقدتان بالحق في إعلان الأوراق إلى رعاياها دون إكراه بواسطة تمثيلها الدبلوماسي أو القنصلي .

مادة (25)

- 1- إذا قدرت الدولة الطالبة أن حضور الشاهد أو الخبير شخصياً أمام سلطاتها القضائية له أهمية خاصة فإنه يتعين أن تشير إلى ذلك في طلب إعلان أوراق التكليف بالحضور . وتقوم الدولة المطلوب منها بدعوة الشاهد أو الخبير للحضور .
- 2- تحيط الدولة المطلوب منها الدولة الطالبة برد الشاهد أو الخبير . وفي الحالة المنصوص عليها في البند (1) من هذه المادة ، يتعين أن يشمل الطلب أو التكليف بالحضور على بيان تفريري بمبلغ التمويل ونفقات السفر والإقامة الواجبة الأداء .

مادة (26)

تحسب التمويزات ونفقات السفر والإقامة التي توديعها الدولة الطالبة للشاهد أو الخبير اعتباراً من محل إقامته ووفقاً لمعدل لا يقل عما تقضى به اللوائح النافذة في الدولة التي تسمع فيها أقواله .

مادة (27)

- 1- لا يجوز أن يحاكم الشاهد أو الخبير الذي يمثل أمام الجهات القضائية في الدولة الطالبة بناءً على تكليف بالحضور ، أي كانت جنسيته ، أو أن يحبس أو يخضع لأي قيد على حريته في إقليم تلك الدولة عن أفعال أو أحكام سابقة على مغادرته أراضي الدولة المطلوب منها .
- 2- لا يجوز أن يحاكم أو يحبس أو يخضع لأي قيد على حريته في إقليم الدولة الطالبة ، أي شخص أي كان جنسيته ، يمثل للمحاكمة أمام الجهات القضائية لتلك الدولة بناءً على تكليف بالحضور عن أفعال أو أحكام أخرى غير مشار إليها في ورقة التكليف بالحضور وسابقة على مغادرته أراضي الدولة المطلوب منها .
- 3- تنقضى الحصانة المنصوص عليها في هذه المادة إذا بقى الشاهد أو الخبير أو المتهم المطلوب في إقليم الدولة الطالبة خمسة عشر يوماً متتالية رغم قدرته على مغادرته بعد أن أصبح وجوده غير مطلوب من الجهات القضائية ، أو إذا عاد إلى أراضي الدولة الطالبة بعد مغادرته .

مادة (28)

- 1- تقوم الدولة المطلوب منها ، في حدود سلطة الجهة القضائية بها ، بإرسال مستخرجات من صحيفة الحالة الجنائية وكافة المعلومات المتعلقة بها التي تطلبها منها السلطات القضائية في الدولة الطالبة لضرورتها في قضية جنائية .

- 2- في غير الحالات المشار إليها في الفقرة الأولى من هذه المادة تكون تلبية مثل هذا الطلب طبقاً للشروط المقررة في تشريع الدولة المطلوب منها أو مايجرى عليه العمل لديها .
- 3- تخاطر كل من الدولتين الدولة الأخرى بالأحكام الجزائية الخاصة برعاياها والتي تم التأشير بها في صحيفة الحالة الجنائية ، وتتبادل وزارتا العدل هذه الإخطارات كلما أمكن ذلك على الأقل مرة كل عام .

مادة (29)

- 1- يجب أن تتضمن طلبات التعاون القضائي البيانات التالية :
- أ- الجهة الصادر عنها الطلب .
- ب- موضوع الطلب وسببه .
- ج- تحديد شخصية المعنى وجنسيته بقدر الإمكان .
- د- في حالة طلب إعلان أوراق قضائية ، إسم وعنوان المرسل إليه ، أو أكبر قدر ممكن من المعلومات التي تساعد على تحديد شخصيته ومكان تواجده ، وكذلك طبيعة الورقة أو المستند المراد إعلانه .
- 2- تشمل طلبات الإجابة القضائية ، فضلاً عن ذلك ، على بيان التهمة وعرض موجز للوقائع.

مادة (30)

- 1- تتعهد كل من الدولتين المتعاقبتين بأن تحرك ، طبقاً لتشريعاتها الداخلية وبناءً على طلب الدولة الأخرى ، إجراءات المعاملة الجزائية ضد رعاياها الذين ارتكبوا جرائم في إقليم الدولة الطالبة.
- 2- يكون طلب مباشرة إجراءات المعاملة الجزائية مصحوباً بأدلة الإثبات المتاحة والمتصلة بالجريمة المرتكبة .
- 3- تقوم الدولة المطلوب منها بإخطار الدولة الطالبة بنتيجة ما تم بشأن هذا الإبلاغ . وإذا صدر حكم حائز لقوة الأمر المقضى تسلم إليها صورة منه .

الفصل الثاني
تسليم المجرمين

مادة (31)

تتعهد الدولتان المتعاقدتان بتبادل تسليم الأشخاص الموجودين على إقليم أى منهما والموجه إليهم إتهام أو المحكوم عليهم من السلطات القضائية فى الدولة الأخرى وذلك وفقاً للقواعد والشروط الواردة فى المواد التالية .

مادة (32)

يكون التسليم جائزاً :

- أ- عن أفعال تشكل طبقاً لقوانين كل من الدولتين جرائم معاقباً عليها فى تشريعات الدولتين بعقوبة الحبس لمدة سنة على الأقل أو بعقوبة أشد .
- ب- عن أحكام الإدانة الصادرة عن محاكم الدولة الطالبة عن الجرائم المشار إليها فى الفقرة (أ) بشرط ألا تقل مدة العقوبة المألوبة للحرية للمحكوم بها عن ستة أشهر .
- ج- إذا تضمن طلب التسليم عدة أفعال ، ليس بينها ارتباط ، معاقب عليها فى تشريع الدولة الطالبة والدولة المطلوب منها بعقوبة سالبة للحرية دون أن يستوفى بعضها الشرط المتعلق بمدة العقوبة، يكون للدولة المطلوب منها الرخصة فى أن تقرر التسليم بالنسبة لهذه الأفعال.

وفى جميع الأحوال ، يتعين أن تكون العقوبة المنصوص عليها فى تشريع الدولة الطالبة أو العقوبة المحكوم بها مقرررة بمدارج العقوبات فى الدولة المطلوب منها .

مادة (33)

لايجوز التسليم :

- 1- إذا كان الشخص المطلوب تسليمه من رعايا الدولة المطلوب منها .
- 2- إذا كانت الجريمة المطلوب من أجلها التسليم معتبرة فى نظر الدولة المطلوب منها التسليم جريمة سياسية أو مرتبطة بجريمة سياسية . ولا يعتبر من قبيل تلك الجرائم الإرهاب والاعتداء الموجه إلى رئيس الجمهورية التركية وأمير الكويت وولي عهده .

- 3- إذا كانت الجريمة المطلوب من أجلها التسليم عسكرية بحته .
- 4- إذا كانت الجريمة المطلوب من أجلها التسليم قد ارتكبت كلها أو بعضها فى الدولة المطلوب منها التسليم .
- 5- إذا كان هناك إتهام موجه بشأن الجريمة المطلوب من أجلها التسليم أو كان قد صدر بشأنها حكم نهائى أو أمر بوقف السير فى الدعوى أو بعدم وجود وجه لإقامتها فى الدولة المطلوب منها التسليم .
- 6- إذا كانت الدعوى الجزائية قد إنقضت أو العقوبة قد سقطت وفق أحكام تشريعات أى من الدولتين الطالبة أو المطلوب منها عند تلقى طلب التسليم .
- 7- إذا صدر عفو شامل فى الدولة الطالبة أو فى الدولة المطلوب منها التسليم ، بشرط أن تكون الجريمة من عداد الجرائم التى يمكن توجيه الإتهام بشأنها فى هذه الدولة الأخيرة إذا ما ارتكبت خارج إقليمها من أجنبى عنها .

مادة (34)

لايجوز التسليم إذا كانت لدى الدولة المطلوب منها أسباب جدية للإعتقاد بأن طلب التسليم ، وإن إستند إلى إحدى جرائم القانون العام ، إنما قدم بهدف محاكمة أو معاقبة الشخص لإعتبارات تتعلق بالعنصر أو الديانة أو الجنسية أو الرأى السياسى .

مادة (35)

- 1- يقدم طلب التسليم كتابة ويرسل بالطريق الدبلوماسى .
- 2- يكون طلب التسليم مصحوباً بما يلى :
 - أ- أصل حكم الإدانة أو أمر القبض أو أية أوراق أخرى لها ذات القوة وصادرة طبقاً للأوضاع المقررة فى قانون الدولة الطالبة ، أو صورة رسمية مما تقدم .
 - ب- بيان بالأفعال المطلوب التسليم من أجلها موضحاً فيه زمان ومكان ارتكابها وتكييفها القانونى مع الإشارة إلى المواد القانونية المطبقة عليها وصورة من هذه المواد .
 - ج- أوصاف الشخص المطلوب بأكبر قدر ممكن من الدقة وأية بيانات أخرى من شأنها تحديد شخصه وجنسيته ، وأن أمكن بصمات أصابعه وصورته الشخصية .

مادة (36)

- 1- فى أحوال الإستعجال يجوز أن تطلب السلطات القضائية فى الدولة الطالبة القبض على الشخص وحبسه مؤقتاً .
- 2- يتضمن طلب الحبس المؤقت الإشارة إلى توافر إحدى الوثائق المنصوص عليها فى البند (2) فقرة (أ) من المادة (35) ، وأنه سيتم إرسال طلب التسليم ، مع بيان الجريمة التى ارتكبت ومدة العقوبة المقررة لها أو المحكوم بها وزمان ومكان ارتكابها وأكبر قدر ممكن من المعلومات التى تسمح بتحديد شخص المطلوب ومكان تواجده .
- 3- يبلغ طلب الحبس المؤقت إلى السلطات القضائية فى الدولة المطلوب منها إما مباشرة بطريق البريد أو البرق أو بآية وسيلة كتابية أخرى .
- 4- إذا قبلت الدولة المطلوب منها الطلب فعلى السلطات القضائية تنفيذه طبقاً لتشريعها .

مادة (37)

- 1- يجوز الإفراج عن الشخص إذا لم تتلق الدولة المطلوب منها طلب التسليم والوثائق المبينة فى البند (2) من المادة 35 خلال عشرين يوماً من تاريخ القبض .
- 2- فى جميع الأحوال ، يجب ألا تتجاوز مدة الحبس المؤقت عن أربعين يوماً من تاريخ القبض .
- 3- يجوز الإفراج المؤقت فى أى وقت ، على أن تتخذ الدولة المطلوب منها التدابير التى تراها ضرورية للحيلولة دون هروب الشخص المطلوب .
- 4- لا يحول الإفراج دون القبض على الشخص ثانية وتسليمه إذا ورد طلب التسليم بعد ذلك .

مادة (38)

- 1- إذا رأت الدولة المطلوب منها التسليم أنها فى حاجة إلى إيضاحات تكميلية للتحقق من توافر الشروط المنصوص عليها فى هذا الفصل كاملة ورأت إمكان سد هذا النقص أخطرت بذلك الدولة الطالبة بالطريق الدبلوماسى قبل رفض الطلب . وللدولة المطلوب منها التسليم تحديد ميعاد للحصول على هذه الإيضاحات .
- 2- إذا لم تصل الإيضاحات المطلوبه خلال الأجل المحدد فيجوز للدولة الموجه إليها الطلب أن تنتهى إجراءات التسليم .

مادة (39)

إذا قدمت للدولة المطلوب منها التسليم عدة طلبات تسليم من دول مختلفة إما عن ذات الجريمة أو عن جريمة أخرى ، فيكون لهذه الدولة أن تفصل في هذه الطلبات مراعية في ذلك كافة الظروف وعلى الأخص إمكانية التسليم اللاحق فيما بين الدول الطالبة وتاريخ وصول الطلبات وجنسية الشخص المطلوب ودرجة خطورة الجرائم والمكان الذي ارتكبت فيه .

مادة (40)

- 1- دون الإخلال بحقوق الغير ، وبناءً على طلب الدولة الطالبة ، تقوم الدولة المطلوب منها وفقاً للإجراءات المقررة في تشريعها الجزائي بضبط وتسليم الأشياء الآتية :
 - أ- التي تصلح أدلة للإثبات .
 - ب- المتحصلة من الجريمة وعثر عليها في حيازة الشخص المطلوب عند القبض عليه أو اكتشفت بعد ذلك .
 - ج- التي تم إكتسابها في مقابل الأشياء المتحصلة من الجريمة .
- 2- يجب تسليم الأشياء المضبوطة وإن تعذر تسليم الشخص المطلوب نتيجة هربه أو وفاته .
- 3- إذا كانت الدولة للمطلوب منها أو الغير قد إكتسب حقوقاً على هذه الأشياء ، فيجب ردها في أقرب وقت ممكن وبلا مصروفات إلى هذه الدولة أو الغير بعد الانتهاء من مباشرة الإجراءات في إقليم الدولة الطالبة .

مادة (41)

- 1- في حالة الموافقة ، تحدد الدولة المطلوب منها مكان وزمان تنفيذ التسليم وتحيط الدولة الطالبة علماً بذلك قبل التسليم بوقت كاف .
- 2- مع مراعاة الحالة المنصوص عليها في البند الثالث من هذه المادة ، إذا لم يتم إستلام الشخص المطلوب في التاريخ المحدد ، جاز الإفراج عنه بعد فوات خمسة عشر يوماً من التاريخ المحدد للتسليم . وفي جميع الأحوال يطلق سراحه بمضى ثلاثين يوماً إعتباراً من هذا التاريخ . ويجوز للدولة المطلوب منها رفض تسليمه عن ذات الفعل .
- 3- إذا حالت ظروف إستثنائية دون تسليم أو إستلام الشخص المطلوب وجب على الدولة ذات الشأن أن تخبر الدولة الأخرى بذلك قبل إنقضاء الميعاد وتتفق الدولتان على تاريخ آخر ، وإذا إتقضى الحال على مكان آخر للتسليم ، وفي هذه الحالة تطبق أحكام البند السابق .

مادة (42)

- 1- إذا كان الشخص المطلوب تسليمه متهماً أو محكوماً عليه في الدولة المطلوب منها للتسليم عن جريمة غير تلك التي يقوم عليها طلب التسليم وجب على هذه الدولة ، رغم ذلك ، أن تفصل في طلب التسليم وأن تخبر الدولة الطالبة بقرارها فيه وفقاً للشروط المنصوص عليها في المادة 70 من هذه الإتفاقية . وفي حالة قبول الطلب ، يوجب تسليم الشخص المطلوب حتى تنتهي محاكمته أو يقضى عقوبته في الدولة المطلوب منها ، ويتم التسليم عندئذ طبقاً لأحكام المادة السابقة .
- 2- لاثول أحكام هذه المادة دون إمكان إرسال الشخص المطلوب - مؤقتاً - للمثول أمام السلطات القضائية للدولة الطالبة ، وذلك بشرط أن يستمر حبسه وأن يعاد إرساله فور صدور قرار هذه السلطات .

مادة (43)

- دون إخلال بتشريع الدولة الطالبة ، لايجوز توجيه إتهام إلى الشخص الذى مسلم ، ولا محاكمته ، ولا حبسه تنفيذاً لعقوبة أو فرض قيد على حريته ، وذلك عن جريمة سابقة على تاريخ التسليم خلاف تلك التي طلب التسليم من أجلها ، إلا في الأحوال الآتية :
- أ- إذا وافقت على ذلك الدولة التي سلمته وذلك بشرط تقديم طلب جديد للحصول على هذه الموافقة مصحوباً بالمستندات المنصوص عليها في المادة (35) ومحضر قضائى يتضمن أقوال الشخص المسلم بشأن إمتداد التسليم ويشار فيه إلى أنه أتاحت له فرصة إيداء دفاعه أمام سلطات الدولة المطلوب منها إمتداد التسليم .
- ب- إذا كان الشخص المسلم قد أتاحت له حرية الخروج من إقليم الدولة المسلم إليها ولم يغادره خلال 45 يوماً التالية لإطلاق سراحه نهائياً أو عاد إليه بإختياره بعد مغادرته .

مادة (44)

- إذا عدل التكييف القانونى للجريمة أثناء سير الإجراءات المتخذة ضد الشخص الذى سلم فلا يجوز توجيه إتهام إليه أو محاكمته إلا إذا كانت الجريمة بتكليفها الجديد تبيح التسليم .

مادة (45)

- على الدولة الطالبة أن تخطر الدولة المطلوب منها بنتيجة المحاكمة الجزائية أو بتنفيذ الحكم الذى شكل موضوع طلب التسليم ، متى طلبت الدولة الأخيرة ذلك .

مادة (46)

باستثناء الحالة المنصوص عليها في المادة 43 فقرة (ب) ، تشترط موافقة الدولة المطلوب منها للسماح للدولة الطالبة بتسليم الشخص المسلم إليها إلى دولة ثالثة ، وتوجه الدولة الطالبة طلباً إلى الدولة المطلوب منها مصحوباً بصورة من المستندات المقدمة إليها من الدولة الثالثة .

مادة (47)

1- توافق كل من الدولتين على مرور الشخص المسلم إلى أي منهما من دولة ثالثة عبر أراضيها ، وذلك بناءً على طلب موجه إليها بالطريق الدبلوماسي . ويجب أن يكون الطلب موبداً بالمستندات اللازمة لإثبات أن الأمر متعلق بجريمة يجوز التسليم من أجلها . ومع ذلك يجوز للدولة المطلوب منها رفض طلب المرور إذا كان الشخص المطلوب مروءه من رعاياها .

2- في حالة استخدام الطرق الجوية تتبع الأحكام الآتية :

أ- إذا لم يكن من المقرر هبوط الطائرة ، تقوم الدولة الطالبة بإخطار الدولة التي ستعبر الطائرة فضاءها مقرررة وجود المستندات المنصوص عليها في البند (2) فقرة (أ) من المادة 35 وفي حالة الهبوط الإضطراري يترتب على هذا الإخطار آثار طلب الحبس المؤقت المشار إليه في المادة 36 ويوجه طلب رسمي بالمرور .

ب- إذا كان من المقرر هبوط الطائرة وجب على الدولة الطالبة أن تقدم طلبها بالمرور طبقاً لأحكام البند (1) من هذه المادة .

مادة (48)

1- تتحمل الدولة المطلوب منها جملة المصروفات الناشئة عن إجراءات التسليم على إقليمها .
2- تتحمل الدولة الطالبة المصروفات الناشئة عن مرور الشخص على أرض الدولة المطلوب منها المرور .

مادة (49)

يطبق قانون الدولة المطلوب منها وحده ، بشأن إجراءات تسليم المجرمين والحبس المؤقت ، وذلك فيما لم يرد به نص في هذا الفصل .

الفصل الثالث
نقل المحكوم عليهم

مادة (50)

في تطبيق هذا الفصل :

- أ- يقصد بمصطلح (دولة الإدانة) الدولة التي أدين المتهم فيها والتي ينقل منها .
- ب- يقصد بمصطلح (دولة التنفيذ) الدولة التي ينقل إليها المحكوم عليه لتنفيذ العقوبة .
- ج- يقصد بمصطلح (المحكوم عليه) كل شخص صدر ضده حكم قضائي بالإدانة في إقليم أى من الدولتين المتعاقدتين ويكون متعيناً عليه بموجبه أن ينفذ عقوبة سالبة للحرية ، وأن يكون محبوساً .

مادة (51)

- يجوز للطرفين المتعاقدين أن يتبادلا نقل الأشخاص المحكوم عليهم من مواطنى الدولة الأخرى ، وذلك طبقاً للشروط الآتية :
- أ- أن يكون الفعل الذى يستند إليه الطلب جريمة معاقباً عليها بموجب تشريع كل من الدولتين .
 - ب- أن يكون الحكم القضائي باتاً وواجب التنفيذ .
 - ج- أن يكون المحكوم عليه متمتعاً بجنسية دولة التنفيذ .
 - د- أن يوافق المحكوم عليه على نقله كتابة (أو ممن يمثله قانوناً ، أو أحد أقاربه إذا كان لايمتد برضائه) .
 - هـ- أن لاقتل المدة الباقية من العقوبة السالبة للحرية الواجبة التنفيذ عن سنة عند تقديم طلب النقل . ويجوز - فى أحوال إستثنائية - أن تتفق الدولتان على نقل محكوم عليه تكون مدة عقوبته واجبة النفاذ أقل من المدة المبينة فيما سبق .

مادة (52)

يكون للدولة المطلوب منها النقل رفض هذا الطلب دون إيداء أسباب .

مادة (53)

يجوز أن يقدم طلب النقل :

- أ- من دولة الإدانة .

ب- من دولة للتنفيذ .

ج- من المحكوم عليه الذي يقدم في هذا الشأن طلباً إلى إحدى الدولتين .

مادة (54)

تخطر دولة الإدانة للدولة الأخرى بأى حكم بالإدانة يصدر ضد أحد مواطنى الدولة الأخيرة ويكون من شأنه جواز النقل طبقاً لهذا الفصل .

وتحيط السلطات المختصة فى دولة الإدانة أى مواطن للدولة الأخرى يكون محكوماً عليه بحكم بات بالإمكانية المتاحة له طبقاً لشروط هذا الفصل ، فى النقل إلى البلد الذى يحمل جنسيته لتنفيذ عقوبته فيه .

ويتعين أن يخطر المحكوم عليه كتابة بكل قرار تصدره إحدى الدولتين بشأن طلب النقل.

مادة (55)

1- يتعين أن يعطى المحكوم عليه موافقته على النقل عن إرادة حرة ووعى كامل بالأثار القانونية المترتبة عليه ، وتصدر الموافقة من ممثله إذا رأت إحدى الدولتين ضرورة ذلك بالنظر لسن المحكوم عليه أو حالته البدنية أو العقلية ، وتتبع فى هذا الصدد الإجراءات المقررة طبقاً لقانون دولة الإدانة .

2- يتعين على دولة الإدانة أن تتيح لدولة التنفيذ ، بناءً على طلبها ، إمكانية أن تتحقق بواسطة موظف قنصلى ، من أن الموافقة على النقل قد تمت طبقاً للشروط المبينة فى الفقرة السابقة.

مادة (56)

1- تلتزم دولة التنفيذ بتنفيذ باقى العقوبة المحكوم بها فى دولة الإدانة .

2- إذا كانت العقوبة المحكوم بها فى دولة الإدانة من حيث طبيعتها أو مدتها أشد من تلك المقررة فى قانون دولة التنفيذ للأفعال ذاتها ، تستبدل هذه الدولة بتلك العقوبة سلبية للحرية الأكثر مناظرة لها فى تشريعها أو تنزل بالعقوبة إلى الحد الأقصى المنصوص عليه فى قانونها .

3- لا يجوز أن تغلظ العقوبة المستبدله سواء من حيث طبيعتها أو مدتها عن العقوبة السالبة للحرية المحكوم بها فى دولة الإدانة ولا أن تجاوز الحد الأقصى المقرر فى قانون دولة التنفيذ .

مادة (62)

يسرى هذا الفصل على تنفيذ الأحكام الصادرة بالإدانة سواء صدرت قبل أو بعد العمل به .

مادة (63)

يقدم طلب النقل كتابة ، ويوضح فيه شخصية المحكوم عليه وعنوانه في دولة التنفيذ والموسسة العقابية التي ينفذ العقوبة فيها ويكون مصحوباً بإقرار كتابي يتضمن موافقة المحكوم عليه أو ممثله على نقله .

مادة (64)

ترسل دولة الإدانة إلى دولة التنفيذ النسخة الأصلية للحكم الصادر بالإدانة أو صورة رسمية منه مزودة بالصيغة التنفيذية . وتوضح ، بقدر الإمكان ، ظروف الجريمة وزمان ومكان ارتكابها ووصفها القانوني ، وتوفر كل المعلومات الضرورية عن المدة المتبقية الواجبة التنفيذ من العقوبة ومدة الحبس الاحتياطي التي قضاها ، وما سبق تقريره من إنقاص العقوبة ، وكذلك بيانات عن شخصية المحكوم عليه ومسلكه في دولة الإدانة قبل وبعد النطق بحكم الإدانة . وتحيط دولة التنفيذ دولة الإدانة علماً ، قبل قبول طلب النقل بالحد الأقصى للعقوبة المقررة في تشريعها عن الأفعال ذاتها . وإذا رأت إحدى الدولتين أن المعلومات الواردة إليها من الدولة الأخرى غير كافية ، فلها أن تطلب المعلومات الإضافية الضرورية .

مادة (65)

تتحمل دولة التنفيذ أية مصاريف تنفق تطبيقاً لهذا الفصل باستثناء المصاريف التي تنفق فقط في إقليم دولة الإدانة وذلك مالم يتفق الطرفان على خلاف ذلك . ويكون توفير الحراسة أثناء النقل على عاتق الدولة التي تتحمل مصاريف النقل . ولا يجوز لدولة التنفيذ بأى حال أن تطلب إسترداد المصاريف التي أنفقتها في تنفيذ العقوبة وحراسة المحكوم عليه .

الباب الثالث
المبادئ العامة
.....

مادة (66)

فى تطبيق هذه الإتفاقية يتعين ختم الطلبات والمستندات المتعلقة بها والتوقيع عليها من السلطة المختصة فى الدولة الطالبة دون حاجة لأى تصديق أو إجراءات أخرى فى الدولة المطلوب منها .

مادة (67)

لايجوز لأى من الدولتين المتعاقدتين طلب إسترداد المصروفات التى أنفقتها الدولة المطلوب منها فى إقليمها ، بشأن تطبيق الإلتزامات المنصوص عليها فى الباب الأول والفصل الأول من الباب الثانى ، وذلك فيما عدا مايلى :

أ- نفقات إستدعاء الخبراء غير الحكوميين وإعداد تقاريرهم .
ب- نفقات الشهود فى المسائل المدنية والتجارية .
ج- نفقات نقل الأشخاص المحبوسين .

مادة (68)

فيما لم يرد به نص خاص فى هذه الإتفاقية ، يتم الإتصال ، فى شأن تطبيق أحكامها ، من خلال وزارتى العدل فى الدولتين المتعاقدتين .
وفى حالة الضرورة يجوز الإتصال بالطريق الدبلوماسى أو القنصلى ، وكذلك مكتب الإنتربول لأغراض تطبيق أحكام الباب الثانى من هذه الإتفاقية .

مادة (69)

فى تطبيق أحكام هذه الإتفاقية ، تحرر الطلبات والمستندات المرفقة بها بلغة الدولة الطالبة مصحوبة بترجمة للغة الدولة المطلوب منها .
وفى حالة تعذر إجراء الترجمة للغة الدولة المطلوب منها ، تقبل الترجمة إلى اللغة الإنجليزية .
ويجب أن تكون جميع المستندات المماق الإشارة إليها من نسختين .

Agreement on Legal and Judicial Cooperation in Civil,
Commercial and Penal Matters Between the Republic of
Turkey and the State of Kuwait

The State of Kuwait and the Republic of Turkey, in a spirit of respect for the principles of sovereignty, equality of rights, desirous of further developing mutual assistance in the field of judicial cooperation in civil, commercial and penal matters.

Have decided to conclude an agreement and have agreed as follows:

CHAPTER I
JUDICIAL COOPERATION IN CIVIL AND COMMERCIAL MATTERS
ARTICLE 1

The citizens of the Contracting Parties shall enjoy, on the territory of the other Contracting Party, the same judicial protection as the citizens of the other Contracting Party with respect to their personal and property rights.

ARTICLE 2

The citizens of the Contracting Parties shall have on the territory of the other Party, free and unhindered access to the courts and other judicial authorities for the achievement and defense of their rights and interests.

They may appear before courts, public notaries, file applications, lodge claims and appeal under the same conditions, as the citizens of the other Contracting Party.

ARTICLE 3

For the purposes of this Agreement the expression "civil matters" shall also cover commercial matters.

The provisions of this Agreement shall be applicable upon the personal status matters in a way which does not contradict the legislation of the Requested Party.

ARTICLE 4

The provisions of this chapter shall apply to legal persons, which have their seat or headquarters in the territory of one of the Contracting Parties and have been set up or permitted to be set up in accordance with the constitution and public order of that Party. The capacity of suing these legal persons shall be determined according to the law of the party on whose territory their seat or headquarters is located.

ARTICLE 5

Legal assistance in civil matters shall comprise service of judicial or extra-judicial documents, letters rogatory, inspection of property, hearing of experts, witnesses and parties.

ARTICLE 6

Security bond and deposit for the court costs cannot be, required from a citizen of one of the Contracting Parties, who appears before the judicial authorities of the other Contracting Party, only on the ground that he is a foreign citizen, or does not have his domicile, residence or seat in the territory of that Party. The same rule shall apply to any payment required for the application to the judicial authorities.

ARTICLE 7

1. A document issued on the territory of one of the Contracting Parties, or duly certified by its competent authority in accordance with its laws, shall be recognized on the territory of the other Party without further legalization. The same shall also hold good for signatures affixed to a private document, if certified in accordance with the laws of the respective Contracting Party.

2. The provisions of paragraph 1 shall also refer to copies of documents, duly certified by a corresponding competent authority of the Contracting Parties.

3. A document issued within the competence of the authorities of one of the Contracting Parties which is considered as an official document, shall also be considered as an official document on the territory of the other Contracting Party.

In case of serious doubts about the accuracy of a document, accuracy of the document shall be realized through competent authorities.

ARTICLE 8

1. Nationals of either of the Contracting Party shall enjoy, on the territory of the other Contracting Party legal assistance on the same conditions as the nationals of that Contracting Party.

2. Legal assistance requests shall be executed expeditiously.

3. No charges shall be made for the transmission, reception and determination of legal assistance requests of the competent authorities.

ARTICLE 9

1. The certificate regarding the financial and family status of an applicant shall be issued by the competent authority of the Contracting Party on the territory of which the applicant has his domicile or residence.

2. The certificate shall be issued by the diplomatic or consular representative of his State, who is territorially competent, if the applicant has his domicile or residence in a third State.

3. The judicial authority, to whom the application for exemption from fees and costs has been addressed, in case of need, may require additional information from the competent authorities of the other Contracting Party whose citizen is the applicant.

4. With the application for legal assistance free of charge may also be presented an application requesting legal defence.

ARTICLE 10

1. The application for legal assistance free of charge may also be filed through the competent organs of the Contracting Party, whose citizen is the applicant. They shall forward the application together with the certificate for the financial and family status and the other documents presented by the applicant, to the competent authorities of the other Contracting Party in accordance with Article 8.

2. The application for legal assistance shall be presented through diplomatic or consular missions, if the applicant is residing on the territory of a third State.

3. The legal assistance granted free of charge by the competent authorities of the requested Contracting Party shall refer to all procedural actions which shall be performed in this case before its judicial authorities.

ARTICLE 11

1. The application for letters rogatory, which the judicial authority of the one contracting party forwards to the judicial authority of the other contracting party, must be in written form and shall specify:

- a) The name of the requesting authority,
- b) If possible, the name of the requested authority,
- c) The nature of the proceedings and a short summary of the events,
- d) The names, addresses and citizenships of the parties or of their representatives, or the seat of the legal persons,
- e) Judicial act to be performed,
- f) The names and addresses of the persons to be examined,
- g) The questions to be put to the persons to be examined or a statement of the subject matter about which they

- are to be examined,
- h) The documents or other property to be inspected,
 - i) Any special method to be executed in accordance with Article 12,
 - j) The necessary data on the subject matter of the application, and more particularly, the address of the recipient in the case of serving documents, the designation and nature of documents which have to be served.

ARTICLE 12

1. The judicial authority which executes a letter rogatory shall apply its own law as to the methods and procedures to be followed and forcible measures to be applied. However, it will follow a request of the requesting authority that a special method or procedure to be followed, unless this is incompatible with the internal law of the State of execution.

2. The requesting authority shall, if it so desires, be informed of the time when, and the place where, the proceedings will take place, in order that the parties concerned, and their representatives, if any, may be present.

3. If the requested authority is not competent, it shall forward the application to the competent authority and notify the requesting authority accordingly.

4. Letters rogatory shall be executed expeditiously.

ARTICLE 13

The execution of letters rogatory may be refused only to the extent that;

- a) In the State of execution, the execution of the letter does not fall within the function of the judiciary, or
- b) The State addressed considers that its sovereignty or security would be prejudiced thereby.

ARTICLE 14

1. The requested authority shall serve documents in accordance with the laws of its own State, if the documents are made out in its language or are accompanied by a certified translation thereof. Otherwise, it shall carry out the service of the documents to the addressee only if the latter wishes to receive them.

2. The service of documents may be effected in a special form, if the requesting Contracting Party wishes this, provided that such a form of service is not in contradiction with the law of the requested Contracting Party.

ARTICLE 15

1. If the address of the person to be examined or on whom a document is to be served, has not been accurately indicated, or is not exact, the competent authority of the requested Contracting Party shall take the necessary measures for the establishment of the address.

2. If the requested judicial authority is not competent to fulfill the service of documents, it shall ex officio forward the documents to the competent authority, and notify the requesting authority,

3. If the requested authority, in spite of measures taken under paragraph 1, cannot establish the address, it may request additional information from the requesting authority. If it does not receive the requested information or cannot carry out the service, it shall return the documents to the requesting authority.

ARTICLE 16

Service of documents shall be carried out in accordance with the laws of the requested Contracting Party. The requested authority must confirm the service, in the confirmation, the place, the date of service, the name of the person served, as, well as his relation with the addressee shall be indicated.

ARTICLE 17

The Contracting Parties have the right to serve summons, documents and papers on their own citizens existing on the territory of the other Contracting Party, through their diplomatic or consular representatives if they agree to accept them.

ARTICLE 18

Any judicial procedure taken through letters rogatory in accordance with the provisions of this Agreement shall have the same legal effect as if it had been taken before the competent authority of the requesting Contracting Party.

CHAPTER II MUTUAL ASSISTANCE IN PENAL MATTERS, EXTRADITION AND TRANSFER OF SENTENCED PERSONS SECTION 1 MUTUAL ASSISTANCE IN PENAL MATTERS ARTICLE 19

1. The Contracting Parties undertake to afford each other, in accordance with the provisions of this section, the widest measure of mutual assistance in proceedings in respect of offences the punishment of which, at the time of the request for assistance, falls within the jurisdiction of the judicial authorities of the requesting Contracting Party.

2. Mutual assistance in criminal matters shall include specially the execution of procedures with regard to preparatory investigation, obtaining statements of accused, witness and expert, search, seizure, delivery of documents and property and service of documents and verdicts.

ARTICLE 20

Assistance may be refused:

1. If the request concerns an offence which the requested Contracting Party considers a political offence or an offence connected thereto, or purely military offence.

2. If the requested Contracting Party considers that execution of the request is likely to prejudice the sovereignty, security or public order of its country.

ARTICLE 21

1. The requested Contracting Party shall execute in the manner provided by its law any letters rogatory relating to a criminal matter that falls within the scope of paragraph 2 of Article 19 and sent to it by judicial authorities of the requesting Contracting Party.

2. The requesting Contracting Party, who desires the witnesses and experts to give evidence on oath shall expressly so request, and the requested Contracting Party shall comply with, the request if it is not prohibited by its law.

3. The requested Contracting Party may transmit certified copies or photocopies of records or documents requested, unless the requesting Contracting Party expressly requests the transfer of originals, in which case the requested Contracting Party shall comply with this request so far as possible.

4. The information delivered to requesting Contracting Party shall only be used for purposes subject of the request by judicial authorities.

ARTICLE 22

On the express request of the requesting Contracting Party the requested Contracting Party shall state the date and place of execution of the letters rogatory. Officials and interested persons may be present if the requested Contracting Party consents.

ARTICLE 23

1. The requested Contracting Party may delay the handing over of any property, records or documents requested, if it requires them in connection with pending criminal proceedings.

2. Any property, as well as original records or documents, handed over in execution of letters rogatory shall be returned by the requesting Contracting Party to the requested Contracting Party as soon as possible unless the latter waives the return thereof.

ARTICLE 24

1. The requested Contracting Party shall effect service of judicial writs and judgments which are transmitted to it for this purpose by the requesting Contracting Party. Service shall be effected in the manner provided by the law of the requested Contracting Party.

2. Requests for service of summons, shall be transmitted to the requested Contracting Party at least two months prior to the fixed date set for the appearance of these persons before judicial authority.

3. Both Contracting Parties shall retain the right to serve documents on its own nationals in the requested Contracting Party through its diplomatic or consular officials.

ARTICLE 25

1. If the requesting Contracting Party considers the personal appearance of a witness or expert before its judicial authorities especially necessary, it shall so mention in its request for service of the summons and the requested Contracting Party shall invite the witness or expert to appear.

2. The requested Contracting Party shall inform the requesting Contracting Party of the reply of the witness or expert. In the case provided for under paragraph 1 of this Article, the request or the summons shall indicate the approximate allowances payable and the travelling and subsistence expenses refundable.

ARTICLE 26

The allowances, including subsistence, to be paid and the travelling expenses to be refunded to a witness or expert by the requesting Contracting Party, shall be calculated as from his place of residence and shall be at rates at least equal to those provided for in the scales and rules in force in the country where the hearing is intended to take place.

ARTICLE 27

1. A witness or expert, whatever his nationality, appearing on a summons before the judicial authorities of the requesting Contracting Party shall not be prosecuted or detained or subjected to any other restriction of his personal liberty in the territory of that Contracting Party in respect of acts or convictions anterior to his departure from the territory of the requested Contracting Party.

2. A person, whatever his nationality, summoned before the judicial authorities of the requesting Contracting Party to answer for acts forming the subject of proceedings against him, shall not be prosecuted or detained or subjected to any other restriction of his personal liberty for acts or convictions anterior to his departure from the territory of the requested Contracting Party and not specified in the summons.

3. The immunity provided for in this Article shall cease when the witness or expert or prosecuted person, having had for a period of fifteen consecutive days from the date when his presence is no longer required by the judicial authorities, an opportunity of leaving, has nevertheless remained in the territory, or having left it, has returned thereto.

ARTICLE 28

1. The requested Contracting Party shall communicate, extracts from and information relating to judicial records, requested from it by judicial authorities of the requesting Contracting Party and needed in a criminal proceeding, to the same extent that these may be made available to its own judicial authorities in like case.

2. In any case other than that provided for in paragraph 1 of this Article the request shall be complied with according to the regulations or practice of

the requested Contracting Party.

3. Each Contracting Party shall inform the other Contracting Party of all criminal convictions in respect of nationals of the latter Contracting Party, entered in the judicial records.

Ministries of Justice shall communicate such information to one another so far as possible, at least once a year.

ARTICLE 29

1. Requests for mutual assistance shall indicate as follows:

- a) the authority making the request,
- b) the subject of and the reason for the request,
- c) where possible, the identity and the nationality of the person concerned, and
- d) in case of a requested for service of judicial documents name and address of the addressee or all other useful information to help to identify him and to locate his place and information in respect of nature of document subject of service.

2. Letters rogatory shall, in addition, include brief description of the offence alleged and facts.

ARTICLE 30

1. The Contracting Parties undertake to institute upon request criminal proceedings in accordance with their own laws, against their nationals having committed an offence in the requesting Contracting Party.

2. A request for instituting of proceedings in criminal matters shall be accompanied by available evidences of proof related to the findings of facts.

3. The requested Contracting Party shall notify the requesting Contracting Party of the result of criminal proceeding and send a copy of "res-judicata" judgment if any.

SECTION 2 EXTRADITION ARTICLE 31

The Contracting Parties undertake to surrender to each other, subject to the provisions and conditions laid down in the following Articles, all persons who are being prosecuted by the judicial authorities of the other Contracting Party or have been convicted.

ARTICLE 32

Extraditable offences are as follows:

- a) offences punishable under the law of both contracting parties by imprisonment for at least one year or by a more severe penalty,
- b) in case of convictions restricting liberty for at least six months rendered by judicial authorities of the requesting Contracting Party, for the offences stipulated in paragraph (a) of this Article.
- c) if the request for extradition includes several separate offences each of which is punishable under the laws of the requesting Contracting Party and the requested Contracting Party by deprivation of liberty, but of which some do not fulfill the condition with regard to the period of punishment which may be awarded, the requested Contracting Party shall also have the right to grant extradition for the latter offences.

However, the punishment provided for according to the law of the requesting Contracting Party or awarded therein should be of the same type stipulated in the requested Contracting Party.

ARTICLE 33

Extradition shall not be granted under the following cases:

1. If the person claimed is a national of the requested Contracting Party.
2. If the offence for which extradition is requested is considered by the requested Contracting Party as a political offence or as an offence connected

with a political offence.

Crimes of terrorism or assault directed against the President of the Republic of Turkey and Amir of Kuwait, the Crown Prince of Kuwait shall not be considered as a political crime.

3. If the offence for which extradition is requested is in the nature of purely military offence.

4. If the offence for which extradition is requested has been committed partially or wholly in the territory of the requested Contracting Party.

5. If a prosecution pending on or a final judgment has been passed in the requested Contracting Party or it was decided either not to institute or to terminate proceedings for the offence which is the subject of extradition in the requested Contracting Party.

6. If at the time of receipt of the request, the person claimed has, according to the law of requesting and requested Contracting Parties become immune by reason of lapse of time for prosecution or punishment.

7. If a general amnesty has been proclaimed in the requesting Contracting Party or in the requested Contracting Party, provided that the latter Party has criminal jurisdiction on the offences committed by a foreigner out of its territory.

ARTICLE 34

Extradition shall not be granted if the requested Contracting Party has substantial grounds for believing that a request for extradition for an ordinary criminal offence has been made for the purpose of prosecuting or punishing a person on account of his race, religion, nationality or political opinion.

ARTICLE 35

1. The request for extradition shall be in writing and shall be communicated through the diplomatic channel.

2. The request for extradition shall be supported by:

a) The original or an authenticated copy of the judgment or warrant of detention or other order having the same effect and issued in accordance with the procedure laid down in the law of requesting Contracting Party.

b) A document stating the manner of commission, place and date of the offences, their legal descriptions and a reference to the relevant legal provisions, accompanied with the texts thereof,

c) As accurate a description of the person claimed, together with any other information to establish his identity and nationality, if possible, his finger prints and photo.

ARTICLE 36

1. In case of urgency, the judicial authorities of the requesting Contracting Party may request for the provisional arrest of the person sought.

2. The request for provisional arrest shall state that one of the documents mentioned in Article 35 paragraph 2(a) exists and that it is intended to send a request for extradition. It shall also state the nature of the offense, potential or already passed sentences, date and place of commission of the offence and shall so far as possible give detailed information to establish identity and place of the person sought.

3. A request for provisional arrest shall be communicated to the judicial authorities of the requested Contracting Party directly by post or telegraph or by any other means affording evidence in writing.

4. If the request is considered admissible, judicial authorities of the requested Contracting Party shall make necessary arrangements in the manner provided for by its law.

ARTICLE 37

1. Provisional arrest may be terminated if, within a period of 20 days after arrest, the requested Contracting Party has not received the request for extradition and the documents mentioned in paragraph 2 of Article 35.

2. The period of provisional arrest shall not, in any event, exceed 40

days from the date of such arrest.

3. The possibility of provisional release at any time is not excluded, but the requested Contracting Party shall take any measures which it considers necessary to prevent the escape of, the person sought.

4. Release shall not prejudice re-arrest and extradition if a request for extradition is received subsequently.

ARTICLE 38

The requested Contracting Party may, before refusing the request, ask for additional information to assure itself of the existence of conditions provided in this section through diplomatic channel, if it deems that will be possibly supplied. The requested Contracting Party may prescribe a date for the receipt of such supplementary information.

If additional information fails to be provided within the prescribed date, the requested Contracting Party may terminate the proceedings for the extradition.

ARTICLE 39

If extradition is requested concurrently by more than one State, either for the same offence or for different offences, the requested Contracting Party shall make its decision having regard to all the circumstances and especially the possibility of subsequent extradition between the requesting states, the respective dates of the requests, the nationality of the person sought, seriousness and the place of commission of the offences.

ARTICLE 40

1. The requested Contracting Party shall, provided that its rights or third parties rights shall be preserved and at the request of requesting Contracting Party, seize and hand over, in accordance with its own law, property:

- a) which may constitute evidence,
- b) which has been acquired as a result of the offence and which, at the time of the arrest, is found in the possession of the person sought or is discovered subsequently.
- c) which has been derived from the property produced as a result of an offence.

2. The property shall be handed over even if extradition can not be carried out owing to the death or escape of the person sought.

3. Any rights which the requested Contracting Party or third parties may have acquired in the said property shall be reserved and returned without charge to the requested Contracting Party as soon as possible after the trial.

ARTICLE 41

1. If the request is agreed to, the requested Contracting Party shall establish the place and date of surrender and shall inform the requesting Contracting Party before adequate time.

2. Subject to the provisions of paragraph 3 of this Article, if the person sought has not been taken over on the appointed date, he may be released after the expiry of 15 days and shall in any case be released after the expiry of 30 days. The requested Contracting Party may refuse to extradite him for the same offence.

3. If exceptional circumstances exist which prevent surrender or take over, the concerned Party shall inform the other Contracting Party before the expiration of the specific time. The two Contracting Parties shall agree upon a new date and probably another place of surrender. In this case the provisions of previous paragraph shall apply.

ARTICLE 42

1. If the person sought is being proceeded against or has already been convicted in the territory of the requested Contracting Party for an offence other than that for which extradition is requested, the requested Contracting

Party shall make its decision on the request and shall inform the requesting Contracting Party of that decision in the manner provided in Article 70 hereof.

If the request is accepted, the extradition of the claimed person shall be postponed up to the end of his trial or until he serves his sentence in the requested party. In such a case, the previous Article shall apply.

2. Provided that the requested person is held under detention and that he is returned when the requirements of the state from which judicial assistance is solicited, the provisions of this Article will not prevent such persons to be temporarily delivered to the requesting state for appearing before its judicial authorities.

ARTICLE 43

A person who has been extradited shall not be proceeded against, sentenced or detained with a view of carrying out a sentence or detention order for any offence committed prior to his surrender other than that for which he was extradited, nor shall he be for any other reason restricted in his personal freedom without prejudicing the law of the requesting Contracting Party, except in the following cases:

a) When the State which has surrendered him consents. A request shall be made for the obtain of this consent and the documents enumerated in Article 35 and a statement of the declaration made by the person surrendered regarding the extension of the extradition and confirming that he was given the opportunity to submit his defence to the authorities of the State from which the assistance was sought.

b) When that person, having had an opportunity to leave the territory of the Party to which he has been surrendered, has not done so within 45 days of his final discharge, or has returned to that territory after leaving it.

ARTICLE 44

When the description of the offence charged is altered in the course of proceedings, the extradited person shall only be proceeded against or sentenced in so far as the offence under its new description is shown by its constituent elements to be an offence which would allow extradition.

ARTICLE 45

The requesting Contracting Party shall notify the requested Contracting Party about the result of the penal prosecution or enforcement of the sentence which constituted the subject of the extradition request, if the latter Party requires so.

ARTICLE 46

Except as provided for in paragraph (b) of Article 43, the requesting Contracting Party may surrender the extradited person to a third State only if the requested Contracting Party agrees. For this purpose, the requesting Contracting Party shall transmit the copies of documents to the requested Contracting Party that has been delivered to it by the third State.

ARTICLE 47

1. The transmit of a person who is the subject of extradition from a third State through the territory of one Contracting Party to the territory of the other Contracting Party shall be granted upon submission of a request sent through diplomatic channel. The request shall be accompanied by necessary documents stating that, that offence is extraditable. However, transmit of a national may be refused.

2. If air transport is used, the following provisions shall apply:

a) When it is not required to land, the requesting Contracting Party shall notify the Contracting Party over whose territory the flight is to be made and shall confirm that the documents mentioned in Article 35 paragraph 2(a) exist.

In the case of an unscheduled landing, such notification shall have the effect of a request for provisional arrest as provided for in Article 36, and a formal request for transmit shall be made.

b) When it is required to land, the requesting Contracting Party shall

submit a formal request in accordance with paragraph 1 of this Article to the requested Contracting Party.

ARTICLE 48

1. Expenses incurred in the territory of the requested Contracting Party by reason of extradition shall be borne by this Party.

2. Expenses incurred by reason of transit through the territory of a Party requested to grant transit shall be borne by the requesting Contracting Party.

ARTICLE 49

Except where this section otherwise provides, the procedure with regard to extradition and provisional arrest shall be governed solely by the law of the requested Contracting Party.

SECTION 3

TRANSFER OF SENTENCED PERSONS

ARTICLE 50

For the purposes of this section:

a) "Sentencing State" means the State in which the sentence was imposed on the person who has been transferred therefrom,

b) "Executing State" means the State to which the sentenced person has been transferred in order to serve his sentence,

c) "Sentenced Person" means any person who, in the territory of one of the Contracting Parties, has been found guilty and sentenced to a sanction involving deprivation of liberty by the judicial authority of this Party, and has been serving that custodial sentence.

ARTICLE 51

The Contracting Parties may transfer to each other the Sentenced Persons who are the nationals of the other Party, under the following conditions:

a) If the act subject to the request constitutes a criminal offence punishable according to the law of both Parties,

b) If the judgment is final and enforceable,

c) If the Sentenced Person is a national of the Executing State,

d) If the transfer is consented in written form by the Sentenced Person (or if he is incompetent to express consent, by his legal representative or parent),

e) If, at the time of request, the Sentenced Person still has at least one year of the sentence to serve. In exceptional cases, Contracting Parties may agree to transfer a person having a duration less than provided for in the above sentence.

ARTICLE 52

The requested Contracting Party shall have the right to refuse the request without giving any reason.

ARTICLE 53

Request for transfer may be made by:

a) Sentencing State,

b) Executing State,

c) Sentenced Person who shall formally apply for his transfer to either State.

ARTICLE 54

Sentencing State shall inform the other State of any sentence imposed against the latter's national which may be subject to transfer in accordance with this section.

The competent authorities of Sentencing State shall furnish any national of other State who is the subject of a res-judicata sentence with information to make him aware of the possibilities to transfer to his country offered by this section.

Upon his request to transfer, the Sentenced Person shall be informed, in writing, in connection with the decision adopted by either State.

ARTICLE 55

1. The transfer shall be consented to by the Sentenced Person voluntarily and with full knowledge of legal consequences of transfer. Where in view of the age, physical or mental condition of the Sentenced Person one of the Contracting Parties considers it necessary, his legal representative's consent will be sought. The procedure in this respect shall be governed by the law of Sentencing State.

2. The Sentencing State shall, upon the request of Executing State, afford opportunity to the latter to verify through a consular officer that the consent is given in accordance with the conditions set out in above mentioned paragraph.

ARTICLE 56

1. The Executing State shall continue to enforce the remaining of the sentence imposed in the Sentencing State.

2. If the sentence imposed in the Sentencing State is more severe by its nature or duration than that of the Executing State, the latter shall adapt sanction to the nearest equivalent available sentence prescribed by its own law for the same offence, or shall reduce the imposed sentence to maximum provided by its law.

3. The adapted sanction shall not aggravate, by its nature or duration, the sanction imposed in the Sentencing State, nor exceed the maximum prescribed by the law of the Executing State.

ARTICLE 57

The Executing State, upon the request of Sentencing State, shall provide information to the latter concerning the completion of enforcement.

ARTICLE 58

The enforcement conditions of the sentence shall be governed by the law of the Executing State which shall alone be competent to take all necessary decisions in this respect.

ARTICLE 59

The Sentencing State alone shall have the right to decide on any application for review of the materiality of facts of the judgment.

ARTICLE 60

1. The sentenced person who has been transferred shall benefit from any amnesty granted by either Contracting Party, in regard with the pardon, each case shall be considered individually in accordance with the internal law of the Contracting Parties.

2. The Sentencing State shall inform the Executing State of any decision or measure terminating enforcement of the sentence wholly or partially without delay.

3. The competent authorities of Executing State shall terminate enforcement of the sentence as soon as it receives any information from Sentencing State in regard with termination of sentence.

ARTICLE 61

The sentenced person transferred in accordance with the provisions of this section shall not be proceeded against, detained or restricted in his personal freedom in the Executing State for the same offence which is the subject to transfer.

ARTICLE 62

This section shall apply to the sentences pronounced before, or after this Agreement enters into force.

ARTICLE 63

All requests shall be made in writing. The request shall indicate identity of the Sentenced Person, address of him in the Executing State and institution in which the sentence is served. It shall be accompanied by written statement of consent to transfer made by the Sentenced Person or his legal representative.

ARTICLE 64

The Sentencing State shall send to the Executing State, the original or certified copy of the judgment in which eligibility for enforcement indicated and shall set out as accurately as possible, *modis operandis*, time and place and also legal descriptions of the offence, and shall provide information on remaining sentence, time spent in custody, remission, personality and behavior of the Sentenced Person before and after conviction in the Sentencing State.

The Executing State shall, prior to accepting the request to transfer, inform the Sentencing State of maximum penalty provided for the same offence.

If one of two Parties finds to be insufficient the information communicated, it may request for supplementary information.

ARTICLE 65

Any costs incurred in the application of this section shall be borne by the Executing State, except costs incurred exclusively in the territory of the Sentencing State unless otherwise decided by both Parties.

The State which bears costs, shall also provide the guards. The Executing State shall not under any circumstances claim refund of any expenses resulting from enforcement of the sentence and for surveillance of the sentenced person.

CHAPTER III

GENERAL PRINCIPLES

ARTICLE 66

For application of this Agreement, requests and related documents shall implicate signature and seal of the requesting competent authority without any need for certification or any similar procedure.

ARTICLE 67

For the application of chapter (I), section (I) of chapter (II), neither of the Contracting Parties shall demand reimbursement of the expenses incurred by the requested Contracting Party in its country, except;

- a) Expenses for attendance of experts who are not employed by the government and for the reports prepared by these experts,
- b) the costs of witnesses (only in civil and commercial matter),
- c) expenses for the transfer of a person in custody.

ARTICLE 68

Unless otherwise stated in this Agreement, the communication shall be made through Ministries of Justice.

In case of necessity, communication may be made through consular or diplomatic channel, and the INTERPOL office for the application of Chapter (II) of this Agreement.

ARTICLE 69

For the application of this Agreement, the requests and accompanying documents shall be written in the language of the requesting Contracting Party and they shall be supplemented by translations into the language of the requested Contracting Party. However, in case of difficulty in translating into the language of the requested Contracting Party, translation into English language shall be accepted. All of these documents shall be in duplicate.

ARTICLE 70

If the requested Contracting Party is unable or refuses to execute any request which falls in the scope of this Agreement, completely or partially, it shall so inform immediately the requesting Contracting Party indicating the reasons therefore and return documents relating to the request.

ARTICLE 71

The Contracting Parties upon request, shall exchange information about their legislations, judicial systems and court practices.

CHAPTER IV

FINAL PROVISIONS

ARTICLE 72

Any difficulties which may arise in connection with the application of this Agreement shall be settled through diplomatic channel.

ARTICLE 73

This Agreement shall be subject to ratification in accordance with the constitutional procedures in force in both Contracting Parties. It shall enter into force 30 days after the last notification by which either party notifies the other party that all necessary legal procedures, for the enforcement of the Agreement have been fulfilled.

ARTICLE 74

This agreement shall remain in force for an indefinite period. However, each Contracting Party may denounce the agreement at any time by giving a notice to the other Contracting Party.

Denunciation shall take effect six months after the date when the other State has received such notification.

In Witness whereof, the respective Plenipotentiaries of the Contracting Parties have signed this Agreement and have affixed hereto their seals.

Done in duplicate at ANKARA on MARCH 24TH, 1997, each one in Arabic, Turkish and English languages, all texts having the same force. In case of difference in interpretation, the English text shall prevail.

FOR THE GOVERNMENT OF
THE REPUBLIC OF TURKEY
Minister of Justice
Şevket Kazan

FOR THE GOVERNMENT OF
THE STATE OF KUWAIT
Minister of Justice
Minister of Awqal and
Islamic Affairs
Mohammed Dhaifallah Sharar